

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20

za pol leta 120

za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis se ne vračajo; neuradna pisma se ne sprejemajo. Uredništva telefon 56, upravništva 328.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun: Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sarajevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Cene inzeratov:

Enostolpna petlinna vrsta mali oglasi po Din 1.50 in Din 2.—, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2.50, veliki po Din 3.— in 4.—, oglasi v uredniškem delu vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši ponedeljka in dneva po prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

»Od sto duhovnikov je v Sloveniji morda en sam dober ali pa ne.«

Kdo je izrekel to gorostasno in nezaslišano žalitev slovenske duhovščine, kakršne se dosedaj pri nas ni upal še nihče od naših najzagrizenejših brezvercev in nasprotnikov izreči? To je bilo pridržano gospodu Stjepanu Radiću! Stjepan Radić se je drznil vreči celotni slovenski duhovščini na nedeljskem shodu v Krškem v obraz, da se dobi med njo komaj na sto eden, ki je dober ali pa menda tudi ne. In kaj so drugi potemtakem po misljenju tega prijaznega Radića? Če niso dobri, potem je samoposebi umevno, da so slabi, malopridneži, slabi duhovniki, ki ne služijo ne Cerkev, ne veri in seveda tudi ne ljudstvu. Ali si morete misliti ogabnejše, ostudnejše, drznejše klevete in žalitve celega stanu, kakor ta izjava Radićeva? Ali si morete misliti bolj nepremišljene in — oprostite — bolj neumne pa tudi bolj podle žalitve, kakor je ta? Med celotnim stanom, ki šteje nad 1000 članov, se naj ne dobi niti eden, morda samo par, ki bi jih lahko naštel na prstih ene roke, ki je pošten, dober, nesebičen, pravi služabnik vere in ljudstva? Slovenski ljudje, ali morete človeka, ki tako brezvestno in brez pomisleka meče okrog sebe s takimi očitki proti celemu slovenskemu duhovniškemu stanu, sploh še smatrati za resnega človeka? Kaj bi rekli o človeku, če bi se upal klevetati, da je v celotnem obrtniškem, uradniškem, odvetniškem, ali celo kmetiskem stanu komaj eden ali drugi, ki je še dober, pošten človek? Ali ne bi nad pametjo takega človeka, ki bi klatil take besede, upravičeno dvomili? Zakaj bi pa moral biti edini slovenski duhovniški stan tisti, ki je edina izjema, ki nima morda niti enega »dobrega« v svoji sredini? In zakaj naj bi bil samo duhovniški stan tako nesrečen stan? Ali ne izhajajo vsi duhovniki prav do zadnjega iz revnih kmetijskih bajt in hiš, kjer so okusili že v zgodnji mladosti vso bridkost in trpkost slovenskega kmetijskega stanu, pa tudi vsrkali vase vso ljubezen kmetijskega doma? Ali niso skraj vsi okusili za časa svojega šolanja vse teže in peze revnega dijaka? Kako naj bi potem taki možje ne mogli imeti srca za bridkost in težave ponižanega, trpečega in pod gospodarsko težo omahujočega sločloveka? Ali se mar ne trudijo, da bi ohranili narodu Kristusovo blagovest in narod versko in moralno prerodili? Ali ne uče z vneto dušnih pastirjev vero Kristusovo in ali se ne bore moško in odkrito proti vsem, ki se trudijo ljudstvu vero omajati in ga moralno skvariti? Ali mu zato niso dobri? Ali so mar zato malopridni? Odgovorite g. Radić!

Sedaj pa to-le vprašanje, g. Radić. Povejte, kaj ste vi dali v teku svojega tridesetletnega govorjenja hrvatskemu narodu? Povejte nam, ste-li s svojim velikim govorjenjem hrvatskega kmeta iztrgali iz krepelj najgusnejšega oderuštva? Zakaj mora hrvatski kmet plačevati v nekaterih krajih 15, 20 do 40 odstotkov obresti? Gospod Radić, ali ste morda slepi, da ne vidite velikega gospodarskega trpljenja velikega dela hrvatskega ljudstva, ki ponekod kakor n. pr. v Dalmaciji in na otokih naravnost trpi lakoto? Zakaj ne pokažete tukaj svojega velikega srca za hrvatskega kmeta? Mar 30 let ni dovolj dolga doba, da bi to odrešilno delo izvršili? Ali ne vidite židovskih pijavk po mnogih hrvatskih selih in mnogo drugih oderuhov, ki sesajo življensko kri premožnim hrvatskim seljakom? Aha, to so morda razni dobri ljudje, saj niso »popovi«, in g. Radić ne poskuša tukaj vseh svojih velikih jezičnih zmognosti! Zakaj, g. Radić, niste poplavalili vseh hrvatskih ozemelj s stotisoči izvodi listov in knjig, ki bi tedaj za tednom, leto za letom nosile kakljo prosveto in topli ogenj ljubezni in poštene zabave med kmetisko ljudstvo? Gospod Radić ima pa nad polmilijona volivcev, pa slovenski kmetje, čujte in strmite, Radićeva glavno glasilo, »Slobodni dom«, izhaja komaj v par desetisoč izvodi med narod! Koliko prosvetnih domov je ustanovil g. Radić hrvatskemu seljaštvu? Mi o tem do danes še nismo slišali, razen da je kupil v Zagrebu Prpićevo palačo, kjer ama on in njegova ožja in, kakor pravijo, tudi širša družina svoj kraljevski dom.

Sedaj bomo pa mi g. Radiću, ki mu »popovi« slovenski tako v želodcu leže, nekaj prav važnega zaupali. Naj gre g. Radić po širni slovenski zemlji, po kateri ima tako ve-

lik apeli, in nam naj pove samo en kraj v tej slovenski zemlji, kjer bi bil slovenski kmet primoran plačati 15 odstotkov obresti za svoje posojilo. In če morda kje take obresti plačuje, je sam kriv. Slovenska zemlja je prepletena z ozko mrežo rajfajzenov, ki so pri nas strle oderuštvo že pred leti do tal in v dobi najhujše denarne krize je mogel naš kmet dobivati posojila od 7—8 odstotkov. In za to veleposodarsko delo ni bilo treba do 30 let, to delo je bilo prilično v enem desetletju v bistvu izvršeno. In, gospod Radić, to delo za naše kmetisko ljudstvo, so izvršili samo »popovi«! In še to Vam čisto zaupno povemo: Če ne bi ti »popovi« prav nič drugega storili — in veste vi gostobesedni Radić, to so ti »popovi« delali čisto zastoj, zato so jih neki cesarski namestniki in »srezi« načelniki še v ječo gonili in z denarnimi globami kaznovali — če ne bi ničesar drugega storili, so si s tem postavili v zgodovini slovenskega kmetijskega ljudstva spomenik, ki bo večna priča poštvalnosti in ljubezni slovenskih »popov«, četudi bi ti soč Radićev klevetalo, da se morda med 100 slovenskimi duhovniki ne dobi morda niti eden, ki je dober. Pa to smo g. Radiću čisto zaupno povedali, ker on tega ne more vedeti, še manj more on, vodja hrvatskih kmetov, to ceniti. Njemu so popovi popovi, med 100 jih je 99 sigurno recimo nedobrih, če ne lopovov, in samo eden, in še tisti samo morda dober. In dalje: Skoraj v vsaki slovenski kmetijski hiši je lepa knjiga in je slovenski list in po večini župnijski lep prosvetni dom ali vsaj lepa dvorana, zbirališče kmetijske mladine in kmetijskih očancev. To seveda je vse samo od sebe nastalo, kakor po Hrvatskem v eri gospoda Radića ni samo od sebe nastalo. To prosvetno delo bo klicalo v veke, g. Radić, slovenskim »popovom« čast, še tedaj, ko bodo hrvatski zgodovinarji pisali precej čudna poglavja o nekem možu, ki je veliko govoril o hrvatski republiki in sličnih stvarih, ki pa je ob ugodnem trenotku slovesno izjavljal, da je s tem iskal le privlačne parole. G. Radić, povijte nam: Kaj je večje kulturno delo, ali povest o republiki ali zgoraj navedena prosvetna velledejanja?

Pa kaj bi naštevati dejstva. Ta Radićeva gospoda na Hrvatskem in v Sloveniji jih pozna in jih je pred njimi v srcu sram, ker vedo, da sami nimaše ne ljubezni ne poštvalnosti, da bi kaj enakega usvarili. Pa zakaj so jim ti »popovi« tako na poti? Zakaj jih tako klevetajo in sovražijo? Oni prav dobro vedo, da dobrega, poštvalnega, delavnega in ljubeznivega ljudstva gorečega duhovnika ljudstvo ceni, spoštuje, mu zaupa, oni vedo, da živita tak duhovnik in ljudstvo skupno življenje v trpljenju in veselju, in tega ta gospoda, ki ima samo na jeziku kmetisko besedo, sicer pa nič drugega kmetijskega na sebi, noče trpeti, tega ta gospoda ne mara. Ona hoče, da bi ljudstvo s preziranjem gledalo na duhovnika, sina kmetijske hiše, da bi ga pitalo s popom in videlo v njem svojega sovražnika. To hoče ta gospoda, ker le potem bi ji šla pšenica v cvelje. Potem bi lahko ustanavljali »narodne cerkve« in preko te ljudstvo versko »zedinjali« s pravoslavljem, kar je tako lepo povedal na vsa usta eden teh gospodov. Drugi, g. Prepeluh, je pa v Krškem še bolj odkrito povedal cilj svoje protipopovske politike, ko je oznanil tako lepo, da ne velja več: delaj in moli, ampak samo delaj in živ!

Ponavljaj se stara pesem: Vse, kar spada po svojem svetovnem naziranju skupaj, gre skupaj. Njim je seveda vse dovoljeno, oni smejo seveda vse početi, krščansko ljudstvo se pa po njihovem mnenju ne bi smelo združevati, da brani svoje dobrine, svoje socialne, gospodarske, narodne pa tudi verske, v vsem obsegu javnega področja. G. Radić je v Krškem, ko je bil blizu Zagreba, sigurno mislil, da govori na Hrvatskem. G. Radić si naj zapomni, da je prišel v Slovenijo in govoril v Sloveniji. V teku časa bo imel g. Radić priliko, da se bo lahko prepričal, da je tukaj zadel ob granit SLS in ljudstva politično organiziranega v SLS. Veste, g. Radić, tudi za korak se Vam ne umaknemo. Dr. Kulovec.

DR. WIRTH IZSTOPIL IZ CENTRUMA.

Berlin, 24. avgusta. (Izv.) Bivši kancler dr. Wirth je izstopil iz centra. O tem koraku niso ničesar slutili niti njegovi najbližji prijatelji. Svoj izstop je naznanil vodstvu stranke pismeno.

Tabor v Dravljah.

Okrajna kmetijska zveza za Ljubljansko okolico je sklicala za nedeljo dne 23. avgusta kmetijski tabor v Dravljah nad Ljubljano. Shoda se je udeležila tisočglava množica iz domače in sosednih občin, prišli so pa tudi posamezniki iz oddaljenih občin Ljublj. okolice. Shod je vodil g. Babnik iz St. Vida nad Ljubljano, poročala sta pa posl. Brodar in Smodej.

Poslanec Brodar je v svojem govoru orisal položaj slovenskega naroda v naši državi ostro obsodil krivice, ki se mu gode na kulturnem in gospodarskem polju, zlasti pa z naganjem neznosnih davčnih bremen, ki vodijo do uničenja kmetijskega in drugih produktivnih stanov. Med viharim pritrditvam množice je pokazal na centralistične krivice, ki so omogočile in še omogočajo, da centralizem vili svoj bič nad slovenskim narodom in priganja svojemu narodu zveste sinove po navodilu nekega šajsterskega samostojnega demokrata, da je treba Slovence finančno uničiti, pa bodo padli na kolena kakor Radić.

Prav dobro je osvetlil demagoško in programatično nestalnost drugih strank, ki so skušale in še skušajo v Sloveniji konkurirati s Slovensko ljudsko stranko, ki je ostala zvesta svojemu programu. Samostojana kmetijska stranka je skušala z razrednim kmetijskim programom okrniti vrste Slovenske ljudske stranke, sila razmer je pa pokazala pogrešnost in neplodnost njenega programa. Danes kliče v svoje redke vrste poleg obrtnikov tudi že delavce in inteligence. G. Prepeluh, ki je z republiškanskim geslom skušal zvariti stranko, je z Radićem vred svoj prvotni program popolnoma zatajil in uporablja danes druge fraze, ki naj zakrijejo njegov oportunistični preokret.

Posl. Smodej je orisal politični razvoj od zadnjih volitev. Težišče političnega razvoja je bilo v borbi med nacionalnim blokom in blokom narodnega sporazuma in ljudske demokracije. Misel sporazuma je pri volitvah med ljudstvom zmagala, centralizem pa se je kljub temu obdržal z volivnimi manipulacijami vladnih strank, kakor je dokazala verifikacijska debata v narodni skupščini. Kljub temu je bil padeč PP-režima neizogiben, kakor je priznal v narodni skupščini g. Ljuba Jovanović, zelo ugleden in sposoben politik radikalne stranke. Da bi si podaljšal življenje, je PP-režim zadrževal verifikacijo enega dela mandator Radićeve stranke. Nato pa je Radić dezeriral iz bloka sporazuma in ljudske demokracije in po popolni programatični kapitulaciji z razvito zastavo prešel v centralistični tabor. Radić ni morda iz realno političnih ozirov trenotno zaposlavljal svoj program, marveč ga je popolnoma zatajil, se mu odrekel in golo in boso gnil svojo stranko v vlado. Kar je prej preklinjal, zdaj blagoslavlja; prej s Slovensko ljudsko stranko ni bil zadovoljen, ker ona pod pravnimi in previdnimi vodstvom dr. Korošca ni hotela slediti njegovim vrtoglavih ekstremnostim v zaganjo, iz katere ni več izhoda, sedaj pa ji napoveduje boj, ker mu noče slediti in izvršiti sramotne kapitulacije. V Sloveniji je dobil Radić nove zaveznike v tistih, ki jim ne gre za koristi in bodočnost svojega naroda.

Novi podtajniki.

Belgrad, 24. avg. (Izv.) Minister za notranje zadeve, g. Boža Maksimović, se ni vrnil danes v Belgrad, kakor se je domnevalo. Trdi se, da prispe v Belgrad jutri; ravnotako prispe jutri semkaj minister prosvete Velja Vukičević; ravnotako je dospel danes v Belgrad tudi podtajnik v ministrstvu za socialno politiko dr. Krnjević in podtajnik v ministrstvu prosvete dr. Pasarić. Dr. Krnjević je po dogovoru z ministrom za socialno politiko danes že nastopil svoje službeno mesto. Dr. Pasarić pa nastopi svojo službo jutri, ravnotako tudi podtajnik v ministrstvu za finance Mirko Neudorfer.

V Belgrad je prispe od radikalnih podtajnikov dr. V. Andrić, podtajnik v ministrstvu za agrarno reformo do Bosno in Hercegovino. Mudil se je pri predsedniku radikalnega kluba Zivkoviću, ki ga je v daljšem razgovoru obvestil o stanju radikalne stranke v Bosni in Hercegovini. Tudi dr. Andrić je nastopil svoje podtajniško službeno mesto.

Naročajte „Slovenca“!

Radić išče Pašiča, Pašić se umika.

Belgrad, 24. avg. (Izv.) Izmed naših delegatov na zasedanju Lige narodov v Zenevi odputuje najprej dr. Ninčić. Poda se namreč najprej na Bled, da predloži kralju program naše delegacije na seji Lige narodov ter da dobi druge potrebne direktive. Odtod pa odputuje v Evian les Bains k Pašiću, da mu poroča o načrtu dela, ki ga je izdelala naša delegacija za Zenevo. Govorilo se je, da bo ob enem z dr. Ninčićem odputoval tudi Stjepan Radić, ki bi se ob tej priliki sestal v Evian les Bains s Pašićem; vendar, kakor se čuje, to vprašanje še ni rešeno in je dvomljivo, če bo prišlo do sestanka med Pašićem in Radićem.

Otvoritev razstave v Subotici.

Belgrad, 24. avgusta. (Izv.) Včeraj zjutraj se je na svečan način otvorila razstava v Subotici. Otvoril jo je minister za trgovino in industrijo dr. Krajač, ki je prejšnji večer prispe v Subotico. Otvoritvi so prisostvovali: zamenik ministra za poljedelstvo dr. Stojko-

vič, zastopnik vojnega ministra general Damjanovič, nekateri zastopniki demokratskega poslanskega kluba ter bunjevke stranke in še drugi zastopniki državnih in javnih oblasti. Najprej je ob 9 otvoril dr. Krajač razstavo domačih ženskih del, nato pa ob tri četrti na 10 kongres vojvodinskih lovcev, ki se ga je udeležilo do 300 udeležencev; ob pol 11 pa se je podal dr. Krajač na svečano otvoritev poljedelske in industrijske razstave. Po običajnem govoru, v katerem je dr. Krajač poudarjal, da je Subotica glava in srce našega prometa in trgovine, je izjavil, da je razstava otvorjena. Z banketom ob 13 se je zaključil otvoritveni del razstave. Sodeč po posetu ob otvoritvi in splošnem zanimanju za razstavo v Vojvodini je pričakovati, da bo razstava popolnoma uspeša.

Mednarodni profesorski kongres v Belgradu.

Belgrad, 24. avg. (Izv.) Za danes zvečer se pričakuje prihod glavnih predstavnikov tujih držav, ki se udeležijo Mednarodnega profesorskega kongresa v Belgradu. Za danes se pričakuje prihod gostov preko Subotice iz Poljske in Češke. Jutri jutraj se prične oficilen program Mednarodnega profesorskega kongresa. Ob 9 dopoldne je seja Centralnega odbora, ki se je udeležila po dva predstavnika vsakega naroda. Kot predstavnika naše države se udeležita te seje J. Živanović in Konstantin Draganić. Predsedstvo pa bo vodil dr. N. Petković. Medtem si pa udeležniki kongresa ogledajo Belgrad. Popoldne ob pol 3 se poda ena grupa na izlet na Avalo, druga pa v Zemun. Ob pol 7 zvečer pa se popeljejo gosti na parobrodu po Savi in Donavi. Zvečer se v gledališču vrši slavnostna predstava.

Za sporazum med Grčijo in Jugoslavijo.

Belgrad, 24. avgusta. (Izv.) Te dni se pričakuje v Solunu prihod grškega ministrskega predsednika Pangalos. Kakor izvemo, je namen njegovemu prihodu v Solun ta, da prouči vprašanje o svobodni solunski coni, ki jo je Grška odstopila naši državi. Značilna je ob tej priliki pisava grškega časopisa, ki na podlagi nje lahko sklepamo, da prevladuje v izvestnih grških političnih krogih mišljenje, da je treba čimprej skleniti sporazum med Grško in kraljevino SHS, češ da Grška nikakor ne more računati na Romunijo ali na Bolgarijo.

Pogajanja med Jugoslavijo in Turčijo.

Belgrad, 24. avg. (Izv.) Turški diplomatski zastopnik Jusuf Hifmetbej je obiskal dr. Ninčiča ter se ob tej priliki laskavo izrazil o vtisih v naši državi. Bil je prej ravnatelj v ministrstvu za zunanje zadeve v Angori in je sedaj prišel v Belgrad v značaju diplomatskega poslanika, pooblaščen od turške vlade, da jo zastopa pri pogajanjih s predstavniki naše države. Pripomniti je treba namreč, da naša država še ni podpisala lausannske pogodbe. Zato se bodo med našo vlado in Jusuf Hifmetbejem vodila v Belgradu pogajanja, ki naj po ugodnih zaključkih privedejo do normalnih odnosov med našo državo in Turčijo.

OBISK KANADSKEGA SENATORJA.

Belgrad, 24. avgusta. (Izv.) Danes je obiskal dr. Ninčiča senator Raul Danduan, prvi delegat Kanade pri letošnjem zasedanju Lige narodov v Zenevi, ki je na daljšem potovanju po Evropi v svrhu proučevanja evropskih razmer prispel medpotoma v Belgrad.

ODGOVOR LJUBE DAVIDOVIČA RADIČU.

Belgrad, 24. avgusta. (Izv.) Glede zadnjih izjav Stjepana Radiča po shodih in v časopisu, ki so se tikale g. Ljube Davidoviča in demokratske stranke, je izjavil Ljuba Davidović, ki se je vrnil iz hrvatskega Primorja, Vašemu dopisniku, da sploh ne da nobenega demantija na izjave g. Radiča, niti v svojem imenu niti v imenu demokratske stranke. Pač pa demantira g. Ljuba Davidović vse vesti, ki pravijo, da bo g. Ljuba Davidović odpotoval v Črno goro v svrhu agitacije. G. Ljuba Davidović ni v tem oziru še nič odločil.

MARIBORSKA KMETIJSKA ŠOLA.

Belgrad, 24. avgusta. (Izv.) Po odredbi ministrstva za poljedelstvo in vode bo letošnje šolsko leto sprejetih na srednji kmetijski šoli v Mariboru 40 novih gojencev. Predavanja se pričnejo na tem zavodu 1. septembra.

POTOVANJE POSTNEGA MINISTRA.

Belgrad, 24. avgusta. (Izv.) Minister za pošto in brzojav dr. Superina je danes službeno odpotoval v Ljubljano in se nato poda iz Ljubljane na Bled, kamor ponese nove ukaze iz svojega resora kralju v podpis. Potem pa potuje službeno v Split in Sarajevo.

VLADNA KRIZA V BOLGARIJI?

Solija, 24. avgusta. (Izv.) »Zora« poroča, da bo odstopil finančni minister Tudorov, minister za notranje zadeve Rusov in minister za zunanje zadeve Kalfov. Malinov pa je govoril v Varni, da izpremembe oseb v vladi niso dovolj, ampak da je treba izpremeniti ves vladni sistem. V zvezi s temi poročili govore tudi o nameri Radoslavova, da se vrne v Bolgarijo.

Francoske izgube v Siriji.

London, 24. avgusta. (Izv.) »Daily Mail« poroča, da so francoske izgube v Siriji mnogo večje kot jih Francozi uradno priznavajo. Francozi so izgubili 1000 mož, 11 topov in 30 strojnih pušk. Tudi več letal so jim Druzi sestrelili. V Beirut je prišlo 5000 francoskih vojakov, prihodnji teden pa jih pride še 7 tisoč.

Ofenziva v Maroku.

Madrid, 24. avgusta. (Izv.) Maršal Petain in Primo di Rivera sta se sestala v Algeirasu.

Dopisniku »Intransigenta« je Primo di Rivera izjavil, da upa, da bo odpor Rifancev kmalu strt. Španija je poslala v Afriko 75.000 mož. Ofenziva bo jako huda. Ker Abd-el-Krim ni hotel sprejeti mirovnih pogojev, nam ne preostane drugega, kakor da ga z orožjem prisilimo k pokorščini. Mi nimamo nikakih imperialističnih namenov, ampak hočemo le ohraniti svojo posest ob Sredozemskem morju.

Pariz, 24. avgusta. (Izv.) Maršal Liauthey odpotuje za 8 dni v Pariz poročat o položaju.

MEZDNO GIBANJE NA POLJSKEM.

Varšava, 24. avgusta. (Izv.) Položaj v mezdnom gibanju kovinarskih delavcev se je zelo poostiril. Pri večerajšnjih pogajanjih delodajalci na zahteve delavcev niso pristali. Jutri se vrši v Varšavi seja strokovnih organizacij, ki bo sklepala o tem, ali se prične z generalno stavko. Vse časopise poroča o položaju jako pesimistično. V slučaju generalne stavke bi ustavilo delo nad 100.000 delavcev.

KONEC ŠTRAJKA TEKSTILNIH DELAVCEV NA ČESKEM.

Praga, 24. avgusta. (Izv.) Po posredovanju ministrstva za socialno politiko je štrajk v tekstilnih tvornicah na Českem končan.

CAILLAUX V LONDONU.

Pariz, 24. avgusta. (Izv.) Finančni minister Caillaux je prišel v London. »Matin« poroča, da ne bo ponudil angleški vladi 15 milijonov funtov letno kot odplačilo na francoski vojni dolg, ampak le 10 milj. funtov.

Velika Radičeva polomija na Krškem polju.

Krško, 24. avgusta. (Izv.) Zborovanje na Krškem polju, ki naj bi pomenilo prvi ofenzivni Radičev korak na Slovenijo in za katero so se vršile tako velike priprave kakor doslej še za noben Radičev shod, se je končalo s popolnim političnim porazom za Radiča. Glavno pozornost so osredotočili ljudje na živinsko razstavo in na konjsko dirko, nobenega zanimanja pa ni svet kazal za gospodo, ki se je zbrala na govorniškem odru.

Radičev prihod je bil napovedan za poltretjo uro popoldne. Ko ga ob 3 ni bilo, je nastala na odru precejšnja vznemirjenost, zlasti, ker so se začeli ljudje razhajati po šotorih, kjer so prodajali jed in pijačo. Nato so govorili razni govorniki, med njimi tudi Prepeluh in Pucelj, o slogi med Hrvati in Slovenci, o Matiji Gubcu itd., kar so poslušali skoraj sami hrvatski kmetje.

Ko je govoril Radič, ga ni skoraj nihče razumel, ker je govoril silno tiho. Njegovega govora niso slišali niti vsi navzoči na odru. Prave zveze med govornikom in poslušalci ni bilo. To je občutil tudi Radič in je zato poskušal s vpletanjem slovenskih izrazov v svoj govor, pri čemur se mu je dogodilo nekaj neprijetnih slučajev. Večkrat se je sklonil k Pucelju ali pa k Prepeluhu, da mu povesta kakšno slovensko besedo za hrvatski izraz, a navadno je vse napačno razumel, kar je učinkovalo jako smešno. Slovenski časniki tudi niso mogli slediti Radičevemu govoru in so velike dele njegovega govora pustili. Prosili so ponovno hrvaške tovariše, da jim govor raztolmačijo.

Po skoraj enournem govoru je Radič stopil med kmete, a niti eden se mu ni pridružil. Spremljali so ga le hrvatski kmetje in prireditelji zborovanja. Krenil je pod šotor, da pije. Pod šotorom se je okoli njega zbralo nekaj kmetov, s katerimi se je spustil v razmotrivanje vprašanja, ali so slovenski konji boljši ali hrvatski... Radič se je odpeljal okoli 6. ure zvečer.

V splošnem so se zborovalci bolj zanimali za razstavo in za dirko kakor za govore. Prvi korak g. Radiča v Slovenijo je dokazal, da gg. Pucelj in Prepeluh nista moža, ki bi mogla Radiču odpreti pot v Slovenijo, a tudi Radič ni mož, ki bi mogel gg. Pucelja in Prepeluha popularizirati v Sloveniji. Radič je mogel občutiti, da za njegovo politiko Slovenci nimajo smisla. To so potrdili tudi njegovi navzoči somišljeniki.

Ljudje so se mnogo bolj zabavali po ravnini ob zvokih godbe kakor ob njegovem govoru.

Zborovanja se je udeležilo okoli 2500 ljudi, več kot dve tretjini pa je bilo Hrvatov. Na zborovanje so prišli tudi nekateri poslanci, in sicer radikali dr. Perić, Jelenić in dr. Laza Marković, potem pa radičevca dr. Pernar in dr. Basariček.

Po zborovanju je Vaš poročevalec izvedel, da zlasti dve stvari merodajnim osebam niso ugajale. Radič je omenil vojaško službovanje v Macedoniji, česar ne bi bil smel kot član vladne stranke, ker je stvar v sporazumu urejena, še manj pa bi bil smel govoriti

o nedeljivosti Slovenije, ki predpostavlja revizijo ustave.

Radičev govor sam na sebi je učinkoval bolj komično, kolikor so ga Slovenci sploh razumeli. Ljudje so ob raznih njegovih najbolj »debelih« rečenicah zbijali šale; vtisa ni napravil niti najmanjšega, ker govora niso vzeli resno. Dejal je, da so Slovenci siromaki, da so pribiti na tri križe. Prvi križ so slovenski duhovniki, drugi križ je advokatski, tretji križ pa je italjanski imperializem. S tem bomo imeli še mnogo dela, toda ni še s tem rečeno, da bo vojna danes ali jutri. Drugi križ, advokatski se je že izpremenil. Slovenski kmet je vedno vprašal ob volitvah »papa«, kako naj voli. Kadar greš na volitve, vprašaj svojo pamet, vprašaj soseda in poglej okrog sebe, kaj mislijo drugi. V Sloveniji je morda od 100 duhovnikov eden dober ali pa še ne. Če je pa več dobrih, vam k temu iskreno čestitam. In onim, ki so dobri, kličem: Bog jih živi! Radič je govoril nadalje o hrvatsko-srbskem edinstvu. Hrvati so zmagali, ker so jim pomagali tudi Srbi. Zmagali so, ker so bili složni z bratskim narodom. To nam kaže, da moramo biti složni tudi mi. Hrvatov in Srbov nas je skupaj okrog 10 milijonov in mi vsi moramo gledati, da bo dobro tudi vam, našemu najmlajšemu bratu, našemu »Benjaminu«. Ako vsak da samo nekaj, bo dosti tudi za vas! To pa, kar imate, morate obdržati, ostati morate nedeljeni. Nekateri hočejo, da bodite Orli, drugi vas pridobivajo za to, da bi bili Sokoli. Toda vi niste ne eno ne drugo, vi ste golobje. — O sporazumu je rekel, da je dober. Koroškevega sporazuma mi nismo hoteli, ker je Korošec hotel, da bi Srbi vihteli nad Hrvati kundak! Dobre strani sporazuma se ne vidijo takoj, toda pokazale se bodo. Mi ne bomo pošiljali svojih ljudi v Macedonijo, da tam dobe malarijo, dočim morejo tam služiti domači in ostanejo zdravi. Treba je le, da slovenski kmet glasuje za nas, ne za duhovnika. Kar so govorili proti meni, češ, da sem proti veri, je neresnično. Ako hoče kdo moliti, nobeden mu tega ne more preprečiti. Pa tudi ni potreba, da bi vsak hodil v cerkev, z Bogom se razgovarja vsak lahko tudi doma. — Radič je končal svoj govor z besedami: Živio sporazum, živeli Slovenci! — Odšel je, ne da bi se bili slovenski udeleženci konjske dirke veliko zanj zmenili.

Štiri šolske naredbe.

(Gospodu ministru prosvete v preudarek.)

Osnovna nastava z dne 20. julija t. l. pri naša štiri naredbe, katere je bivši minister prosvete g. Pribičević pred svojim padcem dne 27. junija nepričakovano izdal. Širša javnost se z njimi ni mnogo bavila, dasi so vse pozornosti vredne, ker vsebujejo velevažna določila, s katerimi se predpisujejo učni načrti za prve štiri razrede osnovnih šol in učni program za njih prva dva razreda, učni načrt za tretji in četrti razred srednjih šol z učnim programom (t. j. podrobno porazdelbo učne snovi) za tretji razred srednjih šol, učni načrt z učnim programom za prva dva razreda meščanskih šol in slednji učni načrt za štiri letnike učiteljskih z učnim programom za prva dva letnika. Namen vseh štirih naredb je izenačenje pouka na vseh naštetih šolah v celi državi, in sicer ne po kakšnem že obstoječem, v praksi preizkušenem zakonu, ampak po načrtih, ki so v prosvetnem ministrstvu ali že izvršeni ali pa so šele zamišljeni in se šele izdelujejo, pa niso bili nikdar preizkušeni v praksi.

Odkrito rečeno, da tega koraka niti od g. Sv. Pribičevića nismo pričakovali, dasi se on navadno rad prenagli. Pričakovali bi namreč od njega kot bivšega profesorja na učiteljski, da bi bil s tem izenačenjem počakal vsaj toliko časa, da bi narodna skupščina sprejela zakone, s katerimi bi se uredil pouk na omenjenih državnih šolah. G. Pribičević pa ni tega počakal. Ker je uvidel, da mu ni mogoče zmagati s svojim ponesrečenim načrtom zakona za osnovne šole, si je na podlagi zakona o dvanaestinah za mesec april, maj, junij in julij leta 1925. izposloval poverilo za izenačenje učnega načrta in podrobne razporedbe učne snovi v celi državi in tako dosegel, da je postalo četrto poglavje načrta zakona o osnovnih šolah vsaj začasno deloma nekaj zakon za vse našteje šole v celi državi. Stojimo tedaj pred dejstvom, da imamo za vse omenjene šole v naši državi za časno enoten učni načrt vsaj za šolsko leto 1925—26 in po vrhu vsaj za nekaj razredov še učni program, dokler nas pri naglici, s katero se pri nas uk izpreminja, ne osreči kak minister z novo izpremembo ali pa nas reši vseh takih eksperimentov pameten in resnično globoko zamišljen šolski zakon. Ze iz tega razloga ne moremo biti zadovoljni s temi naredbami, ker vemo, da nam — v tem slučaju na veliko srečo — ne dajejo nobene garancije za potrebno stalnost, marveč nam vzbujajo nade na nove izpremembe in morda nesrečne poizkuse, ki ne prinašajo šoli ne-le nobene koristi, ampak povzročajo le škodo in sicer veliko škodo, zlasti če so tako površno, nepremišljeno in malo strokovnjaško izvršeni, kot te štiri naredbe. Ni tu mesta, da bi se s strokovnjaškega stališča obširno bavili s temi naredbami, pribiti pa hočemo nekatere točke, ki posebno izživajo našo pozornost.

Prav čudno se nam zdi, da je gospod minister podpisal učni načrt za štiri razrede, podrobno porazdelbo učne snovi pa le za dva razreda. Mari se je ustrašil na pol-poti svojega nepremišljenega koraka, ali pa je prav uvidel, da smo zlasti na prosvetnem polju navajeni že itak samih polovičarskih ukrepov? Če je ugotovljen ta »nastavni plan« za štiri razrede in porazdelba učne snovi za dva razreda, pa naj bi nam razodel še sebi pridržano skrivnost, kako naj učijo gg. učitelji na eno-, dvo- in trirazrednicah, katerih je v Srbiji gotovo še lepo število, če jih niso zboljšali in spremenili čez noč vse v osemrazrednice. In kaj naj rečemo še-le o predmetih, ki se jih naj uči naša deca! Za enkrat in poudarjamo samo za enkrat jih je dvanaest, katere je avtor teh naredb sprejel v svoj učni načrt, ne meneč se za princip koncentracije pouka, ki naj ustvarja središča, okoli katerih naj se grupirajo posamezni predmeti, če hočejo postati duševna last učenčeva in imeti ne le učni, ampak tudi vzgojni učinek. Na to se gospod, ki je sestavil te naredbe, ni nič oziral. Glavna stvar mu je bila, da se okrne verouk z naukom o morali, ki bi ustregel namenom avtorja teh naredb zlasti, če bi se izročil posvetnim učiteljem, in pa srbo-hrvatski-slovenski jezik, katerega ni nikjer na svetu, pa bi se moral ustvariti, da postanemo edinstveni vsaj v jezikovnem oziru, t. j. da prestanemo čutiti, da smo Slovenci poseben narod in naš jezik poseben jezik. Zato in samo zato je bila signalizirana povsem nepotrebna sprememba naših učnih knjig za osnovne šole in prenešana njih aprobacija iz Ljubljane v ministrstvo prosvete, ne morda zato, ker bi bilo tam doli zatočišče in središče pedagoških veleumov, ampak radi tega, da bi našo šolsko literaturo, s katero se v naši državi lahko ponašamo, utesnili v Prokrustovo postelj in ji s tesarsko plankačo posekali ude pri živem telesu na neumetniški način.

Druga naredba nadaljuje že lansko šolsko leto započeto izenačenje pouka na srednjih šolah. Izvzete so morda pri prav dvoimni stilizaciji naredbe le humanistične gimnazije, katerih obstoj v sedanji mnogo preizkušeni obliki ni zasiguran, zlasti če bo iz domačih tal zrastle na migljaj kaj predlogov za »zboljšanje«. Seveda, latinski jezik naj se v 3. in 4. razredu naših realnih gimnazij ne uči več. O tem nočemo tu govoriti, ker se je za ta predmet z znano gorečnostjo zavzelo društvo prijateljev humanistične gimnazije, ki je brez dvoma zastavilo vse svoje mlade moči, da ne bodo postale naše realne gimnazije nekeke vzporednice meščanskih šol, marveč bi ostale prave izborne srednje šole, na katerih bi se pripravljali učenci za vseučilišče. Ali nekaj moramo pibiti, da so v »nastavnem planu«, t. j. v naredbi, predvidene za »srpski ili (!) hrvatski jezik štiri ure, za slovenski jezik pa nobene in da bi bilo prav, če bi oni »propis odluke« br. 28.689 iz leta, ki ga omeinja prav na koncu naredbe, našli svoje mesto v nastavnem planu in v podrobnem učnem načrtu, da bi morda nekega lepega dne pouk našega slovenskega jezika potom »odluke« ne padel na nižino — postranskega predmeta.

Višek modrosti pa je skril stvaritelj teh naredb v »nastavni plan« za učiteljska, v katerem določa nič manj kot 16 glavnih predmetov in poleg teh še lepo vrsto pododdelkov glavnih predmetov, za katerih pouk je določenih v I. letniku 24, v II. 35, v III. 36 in v IV. 34 tedenskih ur, seveda brez verouka v IV. letniku. Ko smo čitali dolgo vrsto predmetov, so se nam ježili lasje in smilili so se nam učiteljski kandidati, ki se bodo morali učiti po tem učnem načrtu, in v duhu smo jih videli, kako zapuščajo osiveli in plešastih glav in izmozgani pod težo tolikih predmetov po štirih letih učiteljskega, kraj trpljenja in grozote, brez vsakega temeljitvega znanja, potem ko so se učili 16 glavnih predmetov in devet podpredmetov, a naučili — nobenega. Žalostna usoda!

In kaj naj rečemo o izenačenju meščanskih šol? No tu so milostno prevzeli slovenski jezik, kar hočemo poudariti, ko poznajo druge naredbe samo srbo-hrvatski-slovenski jezik. Proti zenačenju pouka na meščanskih šolah imamo pa najresnejše pomisleke. Meščanske šole naj ustrezajo glede naobrazbe predvsem krajevnim potrebam. Kraji z izrazito poljedelskim značajem zahtevajo, da se ozira meščanska šola predvsem na potrebe kmetijskega stanu, v industrijskih krajih zopet naj zadošča meščanska šola pri pouku potrebam svojega okoliša. Sedaj te diferenciacije ne bo več, ko je g. Sv. Pribičević zaukazal, da se mora novi učni program »bezuslovno« uvesti v prvi in drugi razred meščanskih šol v celi kraljevini.

Odločno pa moramo protestirati proti temu, da se je zmanjšalo število učnih ur verouku na eno uro za učence, ki je za dečke v razvojni dobi eminentno vzgojnega pomena.

Takšne so torej nove naredbe. Učitelji in profesorji, ki so izvedeli o njih iz uradnega in poluradnega časopisa, radovedno povprašujejo, kako bodo začeli pouk in ga vršili po teh novih predpisih. Tu niso sodelovali ne strokovnjaška izvedenost ne državniška preudarnost, ampak neka tendenca, ki je na šolskem polju v naši državi prizadela že toliko škodo. Radi tega smo povzdignili svoj glas v dvanaesti uri, da se zganejo merodajni faktori in preprečijo izvedbo teh naredb.

Dnevne novice.

Škod SLS v št. Petru pri Novem mestu. Preteklo nedeljo se je vršil zelo dobro obiskani škod v št. Petru pri Novem mestu. Na shodu je obširno poročal poslanec dr. Franc Kulovec o političnem položaju. Zborovalci so odobrili politiko Jugoslov. kluba. Na shodu je bilo navzočih več nasprotnikov, ki niso imeli niti besedice v obrambo vratolomnih skokov svojih političnih voditeljev.

Interpelacija posl. dr. Gosarja radi neupravičenega iztirjavanja osebnih dohodnin od ročnih delavcev. Davčni urad razpošilja zadnji čas strankam plačilne naloge oziroma poštne položnice, s katerimi iztirjavajo zaostalo dohodnino za leto 1924, obenem pa tudi še dohodnino za prva tri četrtletja tekočega leta. Take plačilne naloge oziroma položnice prejemajo tudi ročni delavci, ki so po zakonu o proračunskih dvajsetih mesece aprila — julija, oziroma avgusta — novembra 1925 od 1. IV. dalje prosti oseb. dohodnine, ker so podvrženi novemu takozvanemu 2 odst. davku na zaslužek telesnih delavcev. Poslanec dr. Gosar, ki je svoj čas opozoril s posebnim vprašanjem finančnega ministra, da se osebna dohodnina za čas od 1. IV. t. l. dalje od ročnih delavcev ne sme iztirjavati, je v soboto novično interveniral v tej zadevi pri tukajšnji finančni delegaciji. Dobil je zagotovilo, da se bodo na račun osebne dohodnine morebitno že vplačani zneski ročnim delavcem na zahtevo povrnil ali pa v dobro vpisali na račun novega davka. Delavci pa, ki terjane dohodnine za čas od 1. IV. t. l. dalje še niso plačali, naj se pred plačilom zglašijo pri svojem davčnem uradu, kjer se jim bo tirjani znesek takoj znižal za toliko, kolikor odpade od tega na osebno dohodnino za dobo od 1. IV. t. l. dalje. Vsak delavec naj prinese k davkarju potrdilo svojega delodajalca, da je pri njem kot ročni delavec uslužben oziroma, da se mu pri plači novi davek sproti odteguje.

Poučno potovanje v južno Srbijo. Udeleženci odidejo iz Ljubljane v soboto dne 29. t. m. ob 11 zvečer, oni iz Štajerske pa z vlakom, tako da bodo ob 1 ponoči na dan 30. t. m. v Zid. mostu. Če bi se želel tega izleta udeležiti še kdo, ki se doslej ni javil, naj se oglasi osebno radi polovične vožnje in drugih informacij v Agrarnem biroju dipl. agr. A. Jamnika v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-I (nasproti glavne pošte) najkasneje do 29. t. m. opoldne. Sprejem takih zamudnikov je z ozirom na že odrejeni prostor v vagonih — omejen. Strošek polovične vožnje je okoli 600 Din.

Na Rakeku je že lansko leto ustavila svoj obrat parna opekarna, ki je delovala dolgo vrsto let. Opekarna likvidira in v nedeljo 30. t. m. ob 2 popoldne se vrši prodaja premičnin in nepremičnin polom javne dražbe iz proste roke. Kakor izvemo, se bo na tej dražbi prodajal ves inventar opekarnice, zlasti veliko orodja. Prodajale se bodo sušilnice za opeko in lesom vred. Za prebivalce Rakeka pa je posebno važno to, da se bodo prodajale stavbene parcele in deloma celo nekatere tovarniške zgradbe, ki se dajo s primeroma majhnimi stroški preizdati v delavska stanovanja.

Zdravljenje vojnih invalidov v Dolenjskih Toplicah se zaključuje s 15. septembrom t. l. in se prošnje, ki bodo odsele predložene velikemu županu ljubljanske oblasti za zdravljenje, oziroma za sprejem v invalidski dom v Dolenjske Toplice, ne morejo več upoštevati.

Društvo drž. računskih in blagajniških uradnikov za Slovenijo in Ljubljani je na svoji izredni skupščini sklenilo, da bo nadaljevalo z vsemi silami začeti boj za zboljšanje moralnih in materialnih koristi računskih uradnikov, ki so bili z novim uradniškim zakonom najbolj zapostavljeni. Skušalo bo v ta namen zainteresirati vsa merodajna mesta. Izvolil se je tudi nov odbor in sicer za načelnika rač. svetnik Pirc Jože, za njegovega namestnika blag. ravnatelj Gogala Janko, za tajnika rač. official Glažar Peter in za blagajnika rač. revident Naglič Blaž. Za delegate v Osrednjo zvezo so bili izvoljeni: rač. svetnik Dolžan Janko, rač. ravnatelj Kukar Janko, rač. ravnatelj Paternoster Milan in rač. svetnik Pirc Jože.

Razstava psov v Zagrebu je Zagrebški zbor zaradi tehniških težkoč odpovedal ter se ista vrši pozneje. Čas razstave psov se razglasi v časopisih. — Slov. lovsko društvo.

Lov na divje svinje. Okrajni glavar v Brežicah nas obvešča, da bo v nedeljo dne 30. avgusta t. l. velik lov na divje svinje na veleposestvu Rudolfa Hoscheka na Planini pri Sevnici. Zbirališče ob 8 na postaji Sevnica. Avtomobili na razpolago. Prehrano je prinesli s seboj. Strelja se samo s kroglo. Od ustreljenega plena obdrži strelce običajno trofej. — Slov. lovsko društvo v Ljubljani.

Samomor. Iz Gornjega Logatca se nam poroča: Prelečeni petek 21. t. m. ob 1 ponoči se je ustrelil na Kalcih bivajoči 26 letni tesač Janez Nagode. Vzrok nesrečne ljubezen.

Poizkušeni samomor v Šmartnem pri Lj. Ni še minilo leto dni, kar si je vzel tukaj življenje neki Amerikanev in za tem zopet neki kmečki fant iz Kosternice, ko se je v nedeljo 23. t. m. dopoldne bliskovito razneslo po vsem Šmartnem, da se je obesil 27letni rudar Gregor Zagar, pristojen v Zalog pri Ljubljani v hiši pri Juvancu, kjer je obenem stanoval. Omenjeni mladenič je zaposlen v topilniškem rudniku v Sitarjevcu pri Litiji. Omejenega dne ob devetih dopoldne je zlezel pod streho ter se kratkoma obesil. Domači so ga akorj pogrešili in ker se jim je zdel zadnje

dni precej otožen, so šli, za njim in hitro prerežali vrv ter mu tako rešili življenje. Ves obupan se je mladenič nato podal k bližnjemu potoku. Odkoder so ga le s težavo odpravili domači fantje, ki mu niso zaupali bližnje globoke vode. Tako je fant zaenkrat ušel prostovoljni smrti. Vzrok pravijo, da je nesrečna ljubezen.

Pomagajte nam. Ze celi mesec avgust se nas ni nihče spomnil s kakim milodarom. To se je zgodilo prvič, kar obstoja naše društvo. Zato se obračamo na usmiljena srca s prošnjo, da pomagajo nam, najbednejšim slepim! — Podporno društvo slepih, Ljubljana.

Tatovi so obiskali tudi Šmihel pri Žužemberku in Zagradec. V noči od 19. na 20. so po lestvi vlomili v župnišče v Šmihelu pobrali nekaj denarja in obleke in so se pokrepli v kuhinji z jedjo in pijačo. V istem času so vlomili v trgovino Janeza Globokarja in mu odnesli denarja v gotovini 10.000 K. To so storili ob 11 zvečer, ko je bila skoro že vsa vas pokoncu, ker so v teh krajih meli proso in so bili fantje še na vasi prav blizu cerkve. Ko je strel iz župnišča opozoril vaščane na nevarnost, so tatovi pobegnili in so v isti noči v Zagradcu vdrli v Škrlovo trgovino in mu odnesli večjo vsoto denarja in blaga. Vsako noč poskušajo tatovi na drugem kraju svojo srečo.

Ukradeno kolo. Minolo soboto zvečer okoli 9 je bilo ukradeno izpred hiše v Seneberjih št. 43 kolo znamke Kosmos Stewer. Komur bi bilo kolo ponudeno v nakup, naj blagovoli stvar takoj javiti policiji ozi. orožnikom.

Imenik glavnih ter nadomestnih porotnikov, ki so poklicani sodelovati pri glavnih razpravah III. porotnega zasedanja v letu 1925, ki prične dne 14. septembra 1925. A. Glavni porotniki: Ivan Kristan, posestnik, Hlebeca 17, Ivan Novak, posestnik in gostilničar, Radovljica 79, Matija Trebar, trgovec in posestnik, Ljubljana, Sv. Petra c. 6, Anton Smolej, posestnik, Dvornje 52, Ivan Švigelj, posestnik, Brest 16, Tomišelj, Franc Dolžan, posestnik in gostilničar, Radovljica 9, Ivan Debeljak, posestnik in mlinar, Viskok 2, Franc Furlan, posestnik, Verd 23, Ivan Bonač, posestnik, Topol, 19, Jernej Kušlan, trgovec in pos., Kranj 5, Franc Nagode, posestnik, Ravnik št. 1, Jože Grile, posestnik, Trata 2, Franc Simončič, posestnik, Litija 43, Ivan Remškar, posestnik, Brezovica 6, Janez Mušič, posestnik, Bistva Brezovica 22, Franc Janc, posestnik, Zgoša 12, Jakob Kos, posestnik, Toplice 51, Jakob Avsec, posestnik, Beričevo 15, Franc Gorjanc, trgovec in posestnik, Kranj 2, Alojz Znidaršič, posestnik in gost., Lož 7, Valentin Dežman, posestnik, Lincevo 23, Matej Turk, posestnik in trg., Zgor. Domžale 135, Anton Zarnik, posest. in trgovec, Vače 22, Ivan Dežman, posestnik, Lesce 8, Ivan Majhen, posestnik, Brezje 57, Jakob Logar, posestnik, Horjul 25, Fran Perko, posestnik, Bevke 23, Martin Colarič, major v pok., Dunajska cesta 14, Jernej Novak, posestnik, Trboje 47, Anton Cepon, posestnik, Horjul 23, Gregor Tršar, posestnik in les. trgovec, Brod 1, Fran Špenko, posestnik, Bukovca 53, Fran Guardia ml., posestnik, Urec 10, Rok Kunovar, posestnik, Dravljica 42, Albin Dolšek, posestnik in trgovec, Grbin 85, Matija Sušnik, posestnik, Goričane 5, B. Nadomestni porotniki: Ivan Vok, trgovec, Zaloška c. 1, Franc Dolinar, pek in posestnik, Pred škofijo 1, Friderik Šerbec, trgovec, Stari trg 4, Ivan Zorc, trgovec, Sv. Florijana ul. 26, Karol Kregar, trgovec in posestnik, Sv. Petra c. 24, Avgust Jurjovec, trgovec, Stritarjeva ul. 5, Franc Klemenc, rgovec in posestnik, Dolenjska c. 2, Pavel Dolinšek, prekajevalec, Karlovska c. 28, Fran Šuštar, trgovec in posestnik Dolenjska cesta 12. Predsedstvo deželnega sodišča v Ljubljani, dne 12. avgusta 1925.

Po celi Sloveniji se lahko dobe srečke »Dijaškega podpornega društva«, ki je priredilo v korist dijaški menzi loterijo z nad 1000 krasnimi dobitki. Pritelji dijaštva, sezite po njih.

Cilj I. 215-17.

je za vsakega obiskovalca velesojma. Tu si boste zbrali poljubna oblačila, damske plašče, kostume, plašče in sportna krila. Vsa oblačila za gospode po meri ali že izdelana iz najboljšega angleškega blaga z izjemnim sejmiskim popustom.

Drago Schwab — Ljubljana.

Iz Ljubljane.

»Krekova socialna šola« v Ljubljani. Ljubljanski vladilka dr. Ant. B. Jeglič je poklonil šoli 800 Din. — Ob tej priložnosti se obračamo na vse na kako denarno podporo, velikemu dobrotniku pa naš Bog plačaj!

Današnji sprejem pri g. velikem županu odpade.

Sv. maša zadušnica za rajno gospo Terzijo Košir bo v sredo, 26. avg., jutraj ob sedmih v cerkvi sv. Jožefa. Udeležbe se članice Krščanske ženske zveze.

Poštni minister v Ljubljani. Včeraj ob 11. uri dopoldne se je pripeljal iz Beograda v Ljubljano minister pošte in brzojava dr. Superina. Takoj pri prihodu v Ljubljano se je podal v poslopje poštnega in brzojavnega ravnateljstva, kjer si je ogledal vse prostore in so mu bili predstavljeni šefi posameznih odsekov.

Brezbriznost. Pred 14 dnevi so pokladali kabeli v zemljo ob Gruberjevem nabrežju

čez Prule in po trnovskem pristanu. Pod kabelj in nad kabelj so položili opeko, nato pa jarek zasuli. Ostalo je pa na celi črti več kupov opeke, za katere se nihče ne briga, da bi jo zvozili tja, kjer se bo zopet rabila. Otroci se z opeko igrajo, jo raznašajo po cesti in s tem nastane ponoči velika nevarnost za pešce, kolesarje in konje. Malo več reda bi pač bilo želeli.

Streha se je porušila. V soboto ob 2. uri popoldne se je nenadoma odtrgala streha na hiši št. 39 v Kolodvorski ulici in je telebnila s silovitim hruščem na tla. Hiša leži na križišču Miklošičeve ceste in Pražakove ulice, nasproti stanovanjskemu poslopju Jadranske podunavske banke in je last omenjenega podjetja. Hiša je v prvem nadstropju popolnoma zasedena s strankami, v pritličju se pa nahaja avtogaraža. K sreči so se vsi stanovalci ravno v času opoldanske počitke nahajali v sobah, tako da ni bilo pred hišo nobenega človeka v kritičnem trenutku. Le za par korakov je manjkalo, da ni streha padla na neko družino, ki se je v istem času odpravila iz hiše. Streha se je podrla vsled preperlega ogelnega trama, ki nosi skrajno podstrešje ob zlebovju. Streha je bila že večkrat popravljena, vendar ni nikdo mislil, da je glavni tram tako slab. — Hvala Bogu, da ni bilo hušje nesreče, nego prestrašenih vzklikov mimoidočih pasantov ter velikega razburjenja hišnih najemnikov in mogoče nekaj razbitih loncev, ki so pri umivanju posode padli pridnim gospodinjam pri strahovitem puku na tla. Da se je tudi hiša pri tem nenavadnem eksperimentu zelo potresla, ni menda potreba posebej omenjati. Hišnim najemnikom te hiše so stanovanja že delj časa odpovedana, ker bodo to hišo kmalu podrli — ker se bo sicer sama, kakor se dá to sklepati iz sobotnega začetka.

Kako raznovrstni so izdelki, ki jih izdeluje tovarna testenar »Pekatek«, se boš lahko prepričal na velesojmu, paviljon »G«. 4246

Radovednešem: Dosedaj se nam ni posrečilo izvedeti, v čem bo obstojala ona zanimivost, ki jo bo razstavila tovarna čokolade »Mirim«. Drži jo tajno. 5516

Modna trgovina F. Meršol nasl. se preseli tekom tega tedna z Mestnega trga v novo urejene prostore v Wolfovi ulici št. 5, poprej trgovina Ant. Krejča. Več o tem najde čitatelj med oglasi.

Iz Štajerske.

Kozje. Za novi dne 15. avgusta blagoslovljeni prapor tukajšnjega gasilnega društva je delal slikar g. Mihael Dobravec, slikarski in plesarski mojster v Celju, to je naš rojak domačin. Slika sv. Florijana, kakor tudi slika z lavorjevim vencem in gasilskim znakom sta tako mojstrski izdelani, da mu izrekamo javno zahvalo. — Gasilci.

Štajerski vinarski in sadjarski odsek Kmet. družbe je na izrednem obnem zboru sklenil soglasno prositi ministrstvo prometa, da zniža takoj prevozne tarife za pakovano sadje (kište, sanduki) na isto mero, kakor se računja za sadje a la rinfuzo, iz sledečih vzrokov: 1. Tarifi za pakovano sadje so previsoki in ovirajo živahno trgovino v državi sami, kaj še izvoz. Tako stane n. pr. vagon pakovanega sadja Maribor — Belgrad 5040 Din, rinfuzo pa samo 3510 Din. Pri peltonskem vagonu je razlika še večja. Sadije v zabojih stane 4290 Din, rinfuzo pa 2520 Din. Za posamezne pošiljke sadija (Stückfracht) so prevoznine znosne, ker stane vsakih 100 kg tovara 200 Din. Zanimivo je tudi, da stane n. pr. vagon jabolk rinfuzo iz Učice, Vranja ali Skoplja v Maribor samo 3510, dočim stane že iz Maribora do Beograda 3520 Din. 2. Pri pakovanju sadja v zabojih se vagoni ne pokvarijo, dočim trpe občutno škodo pri rinfuzi pošiljkatih radi zabijanja desek, stebrov itd. 3. Z znižanjem prevozne tarife za pakovano sadje na stopnjo a la rinfuzo, bi tudi naša lesna trgovina in industrija imela dobiček, ker bi se porabilo mnogo več desek in zabojev kakor dosedaj. Saj se rabi za vagon jabolk v zabojih 2—3 m³ lesa. Radi nujnosti se prosi ministrstvo prometa, da pridejo znižani prevozni tarifi za pakovano sadje v poštev že pri sedanjih novih železniških tarifih.

Sv. Križ pri Ljutomeru. V drugih župnijah tudi obhajajo slovesnosti, vendar pa malokje toliko obenem, kakor smo jih pri nas. V petek dne 7. avgusta smo slovesno sprejeli 3 nove, težko pričakovane in mnogo zaželjene zvonove. V slovesnem sprejedu od meje župnije do župne cerkve, jih je spremljalo 55 ognjegascv na konjih in še 10 drugih jahčev, za temi je šlo 34 lepo okinčanih voz, med njimi tudi voz z godbo, nato ognjegasci peš, za njimi 26 Orlov v krojih s kolesi, voz z duhovščino in končno 3 vozovi z zvonovi. Ostale množice ljudstva, kakih 2000, so pa šle zadaj. V sprejedu je bilo tudi kakih 60 belo oblečenih deklic in kar je bilo še posebno lepo, 4 dekleta v prleški narodni noši; moških narodnih noš žalibog ta dan ni bilo videti, pač pa dva na konjih drugi dan pri sprejemu g. škofa. V soboto popoldne smo slovesno sprejeli našega vladiko dr. Andreja Karlina, ki je prišel posvetiti nove zvonove in obhajati 25letnico župnikovanja našega priljubljenega g. župnika in dekana Josipa Weixla. V prvem mraku je pa križevska župnija pokazala ljubezen in vdanost do svojega dobrega dušnega pastirja g. jubilanta. V slavnostnem sprejedu z godbo na čelu, je prišla pred župnišče v orlovski in prosvetilnih

društvih organizirana mladina, noseča lampiončke in transparent z napisom: Nadaljujte le veselo — Jezusovo sveto delo. — On poplača trud in znoj. — Zraven je bila tudi Marijina družba, načelniki požarnih bramb cele župnije, ki so podelili g. jubilantu diplomu častnega članstva, pevski zbor, ki je zapel pod spretnim vodjem g. kaplanom Asičem par lepih pesmi in velika množica drugih župljanov. Dva govornika in ena govornica so skušali v imenu vseh izraziti z iskrenimi besedami ljubezen in vdanost, obenem se pa tudi zahvaliti za vso očetovsko skrb in ljubezen tekom 25 let župnikovanja. V nedeljo, dne 9. avgusta dopoldne je g. škof posvetil nove zvonove in opravil sveto daritev in pridigo, popoldne se je pa udeležil lepo uspele prireditve križevske orlovske mladine, ki je pokazala, da zna delati in se izpopolnjevati. Prireditve je otvoril z lepim govorom domači rojak g. prelat dr. Matija Slavič, dekan bogoslovne visoke šole v Ljubljani, zaključil jo je pa prevzvišeni, ki je pred zbranim občinstvom in orlovsko mladino navdušeno govoril o pomenu in koristi mladinske orlovske organizacije in jo starim in mladim toplo priporočal. Po tem orlovskem nastopu se je vršila v Slomškovi dvorani še igra: Materina ljubezen. Tako smo pri sv. Križu na Murskem polju obhajali dneve prihoda in posvetitve naših novih zvonov.

IZ MARIBORA.

Knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru je otvorena. Knjige se izposojajo vsak dan od 9 do 12 in popoldne od 4 do 6; v ponedeljek in četrtek pa še zvečer od 6 do 7, da moremo ustreči tudi onim, ki so do 6 zaposleni. Knjižnica tudi kupuje slovenske in nemške leposlovne knjige po najvišjih dnevnih cenah.

Narodno gledališče. Vedno smo upeli, da bomo že izvedeli, kaj bo z našim narodnim gledališčem v prihodnjem razdobju. Ob sklepu smo morali slišati, da bo uprava zapustila pot, ki vodi k čisti umetnosti in bo morala določiti program po trgovsko-oportunističnem načelu. Nam pa je odločno zato, da služita zavod umetnosti, da narod vzgaja, da mu nudi doživljene domače in svetovne umetnosti v drami in operi! Naj stori vlada svojo dolžnost! Naj bo našemu gledališču še posebej naklonjena, ker iz tega gledališča zajemajo pojem o naši umetnosti tudi drugod in jo sodijo. Enako pričakujemo od uprave, ki je itak poštvalna, da bo gledališču priporila renomé po predstavah in celotnem oseboju! Da moremo napraviti sklepno sodbo, bi seveda želeli videti program prihodnjega razdobja, kot se je to že zgodilo drugod. Iz tega, kar smo do sedaj izvedeli, ne moremo sklepati na dober razvoj gledališča, daš ga iskreno želimo. V vsakem oziru hočemo biti javni čuvarji, da nam bo gledališče res umetniški hram. Žal nam je, da je odšla gđ. Vladimirova, da je odšel gospod Janko, in želimo upravi, da se ji posreči angažirati nadomestne moči. Kajti uprava naj ve, da je vezana z ozirom na dejanski položaj na javnost in njeno sopomoč pri težavah, ki so naravnost pri nšem gledališču že notorične. Naj uprava stopi torej čim prej jasno s svojim bodočim programom na dan, da bo javnost, ki je baš v Mariboru na tem najbolj zainteresirana, mogla izreči tudi svoj: »Sic volo«.

Mariborska porota. Porotno jesensko zasedanje se prične, kakor že javljeno, 14. septembra. Do sedaj so javljene sledeči slučajji: 14. septembra Ivan Zamuda in Rupert Senekovič — rop (predseduje predsednik okrož. sodišča dr. Žihar). 15. septembra Vladimir Koser — uradna poverba (predseduje nadsvetnik Posega). 16. septembra Stefan Hozjan — uboj in Stefan Steninauer — goljujija (predseduje svetnik Dev). 17. septembra Marija Horvat — poskus umora in Dragotin Dakanc — tatvina (predseduje dvor. svetnik Fon).

Otvoritev Apollo-kina, o katerem smo poročali, da se popolnoma renovira, se bo izvršila 28. t. m., ko se novi kino predstavi občinstvu res »prenovljen, ves nov«. Priznati moramo, da se je renovacija popolnoma posrečila in bo notranjost privlačna, če bodo seveda lepe predstave. Tudi za ventilacijo je sedaj poskrbljeno. Sedaj nam je dočakati še otvoritve narodnega gledališča, kar se bo menda izvršilo proti koncu septembra.

Malo odgovora »Socialistu« in »Volksstimmi«. Radi našega poročila o socialistični prireditvi v preteklih praznikih, ki je bilo čisto stvarno, se je zlasti slednji list ob nas nespasno obregnil. Ne ugaja mu, da smo navedli točne številke in sedaj — post festum — pride na dan s trditvijo, da je v sprejedu korakalo — čujte! — čez 3000 ljudi! Gospoda — ne tako! Raje bi napisali »nepregledna« množica, če se resničnih števil bojite. Povemo Vam, da smo natančno prešteli vse skupine, imamo seznam vseh oddelkov z udeležbo in če to seštejete — pride ven številka 688! Glede ostalih napadov pa ne odgovarjamo, ampak Vam pustimo veselje, da v času kišnih kumar polnite papir z razpravami o klerikalizmu. Škoda le, kar se tiče še Vaših telovadcev, da niso Črnogorci, da bi jih bilo z Rusi 120 milijonov!

Šolska vest. Na dekliški meščanski šoli II v Mariboru je vpisovanje dne 1. septembra od 8—12. Razredni ponavljalni izpiti se vršijo v sredo 26. t. m. za učenke vseh razredov. Zasebni izpiti so 27. t. m. končni na 28. do

31. t. m. vsakokrat od 8 do 12. Na deški meščanski šoli v Mariboru pa je začetek vseh izpitov danes 25. t. m. ob 8, konec pa 29. t. m. Vpisovanje v I. razred se vrši 1. sept. — v ostale pa 2. sept. od 8—13. V soboto 5. sept. je sv. maša, v ponedeljek 7. sept. pa pričetek šole. Vsi novi in prejšnji učenci se morajo izkazati z zadnjim izpizovalom, novi pa še s spričevalom o cepljenju koz in krstnim listom.

Drž. dvorazredna trgovska šola v Mariboru. Ponavljalni izpiti za gojence(ke) se vršijo dne 31. avgusta t. l. ob 8. Vpisovanje bo dne 12. in 13. septembra od 9—12. Otvoritvena služba boja bo dne 14. septembra. Redni pouk se prične v torek dne 15. sept. ob 8. V prvi letnik se sprejemajo le učenci (ke) z malo maturo ali dovršnim izpitom. Absolventi prejšnjih let pa tudi brez nižjega tečajnega oziroma dovršnega izpita.

IZ TRBOVELJ.

Okrevalnica za rudarje. Bolniška blagajna bratovske skladnice je kupila pred nekaj meseci v Gaberskem od g. Franca Kmetya posestvo in od g. Janeza Durnika zamenjala nekaj zemlje, da se zgradi okrevalnica za rudarje. Začasno preuredi se samo hišo gosp. Kmetya, a drugo leto začne zidati več poslopj. Okrevalnica bo za moške in ženske posebno razdeljena in bo imela prostora za 32 oseb.

Otvoritev nove bolnice bo, kakor se kaže, začetkom oktobra. Usmiljenke so si bolnico že ogledale in prispejo v kratkem sem, osem po številu.

Sanitarni ogled. V sredo se je vršil od občinskih organov sanitarni komisijski ogled pri vseh tukajšnjih mesarih. Našlo se je več nedostatkov, ki se morajo v kratki dobi popraviti.

Prostovoljna razprodaja. V nedeljo popoldan se je vršila pri g. Fracu Dežmanu, bivšem tukajšnjem trgovcu in po vojni imejtelju veletrgovine v Celju prostovoljna razprodaja vozov, preševcev itd. Zemljo nad hišo kakor tudi hleve je že pred meseci kupil g. Hauck. G. Dežman gre v privatno življenje v Maribor, kjer si je kupil večjo vilo.

Ministrska komisija. Obeta se komisija ministrstva za gozdove in rudništvo iz Belgrada. Kakšen dirindaj je nastal že v mesecu aprilu, ko je bil še minister g. Žerjav, ko se je napovedalo, da pride komisija v Trbovlje. Gotove osebe se nosile v Ljubljano na demokratsko stranko prošnje in zahteve, a od vseh obljub ni bilo nič. Rudarji čakajo še danes, kakor čakajo še tudi na ureditev pravilnika za umirovljenice, da se jim zviša penzija in na reformo pravilnika bratovskih skladnic, kjer so rudarji zahtevali, da bi imelo pri upravi bratovskih skladnic delavstvo toliko pravic kot prejšnji, ko ni sestavljala pravilnika PP vlada.

Iz ostale Jugoslavije.

Dar Don Iva Prodana. Don Ivo Prodan, zaslužni hrvatski politik, ki živi sedaj v Zadru v veliki bedi, je podaril Duhov. Vzajemnosti jugoslovanskega dela zadrške nadškofije in samostanu oo. frančiškanov v Preku svojo dobro urejeno Hrvatsko katoliško tiskarno z vso opremo.

Vzpostavitev občinskih zastopov na Hrvatskem. Zagrebški veliki župan je pozval vse okrajne glavarje naj nemudoma zaprejo vse občinske odbore, ki niso delovali vsled tega, ker so bili odborniki svoj čas odklonili prisoge. Odbori naj takoj začno delovati. Kjer so pa bili občinski odbori razpuščeni, naj se nemudoma razpišejo občinske volitve, tako da bodo po možnosti dovršene najkasneje do 30. t. m. (?)

Silno neurje v Splitu in okolici. Minoji petek ponoči je vihrala nad Splitom in okolico silna nevihta z viharjem in točo. Vihar je trgal s streh opeko, a toča je pobila v mestu domalega vse električne žarnice in nešteto šip. Vrtovi, vinogradi in polja so v območju 6—7 kvadratnih kilometrov domalega uničeni. V luki sta bili v nevarnosti dve ameriški vojni ladji, ki bi jih bil vihar skoro treščil drugo ob drugo.

Iz Koroške.

Heim ins Reich! Pod tem naslovom razpravlja zadnji »Koroški Slovenec« o edini možni rešitvi avstrijskega vprašanja, ki je združitve z Nemčijo. Članek zaključuje: Nemški narod v Avstriji in Nemčiji je enoten, nemška kultura je ena tu in tam, čista, neoskrunjena. Sedaj zahteva isti narod tudi organizacijsko enotnost, dva sistema, dve državi se hočeta združiti v eno, v skupen boj na zunanji in v dopolnitev kulturnih vezi na znotraj. Prav lepo je to! Toda isti narod, ki gre po poti najčistejšega nacionalizma, isti narod brani naroditvijo v svojem območju, nam koroškim Slovincem, vsaj najprimitivnejše stike z ostalo slovensko kulturo; nam drži zaprte šole, nam konfiscira knjige, nam razbija sestanke itd. Mi ne smemo uganjati nacionalizma v svojih vrstah, kje med zaspanci in zaslepljenici, nam se ruši kulturna skupnost z ostalim slovenskim narodom, nikar da bi govorili o kaki organizacijski skupnosti. Pazite, Nemci, da ne bo mera enkrat prepolna in bo ob svojem času slovenski Korošec udaril s pestjo ob mizo in zaklical: Če nam ne daste najmanjšega, se bomo bili za veliko. Tudi mi hočemo »Heim ins Reich!«

Borovlje. Borovljski občinski svet je na zadnji seji sklenil, da zgradi lastno poslopje za kino in razne druge prireditve. Za predlog sta glasovala tudi oba slovenska odbornika, ker bodo mogli potem v novem poslopiju tudi Slovenci prirediti svoje kulturne in zabavne prireditve in ne bodo več odvisni od hotelirja Justa.

Celovška gimnazija. Glasom 67. letnega poročila je bilo v šolskem letu 1924/25 med 578 dijakov in dijakinjami 541 Nemcev, 2 Italijana in 35 Slovencev. Preje je študiral na zavodu med 450—500 dijakov po 70—80 Slovencev; danes bi jih moralo biti po številu prebivalstva vsaj 100 oziroma 200, ako upoštevamo, da na obeh ostalih gimnazijah — v Beljaku in St. Pavlu — domalega ni Slovencev. Zanimivo pa je, da je na celovski gimnaziji obiskovalo pouk v slovenščini 74 Nemcev.

Franjo Suklje:

Zveza Slovenije z morjem.

I. Kasno odgovorjam članku, ki ga je proti meni objavil »Narodni dnevnik« v štev. z dne 31. julija t. l. pod naslovom: »Prof. Suklje in zveza Slovenije z morjem«. Nikakor se pa nisem zakasnil radi tega, ker so mi argumenti g. protivnika »sapo zaprli«. Ne, edini vzrok moji zakasnitvi je težka neugoda, katere se mi je pripetila bivajočemu na prekrasem dalmatinskem otoku Rabu. Malo je manjkalo, da se nisem ubil. V tem slučaju bi bilo pač konec moje polemike in nasprotnik bi se lahko ponašal z lahko pridobljeno zmago.

A še sem živ in še bom zagovarjal Musilovo prognozo, zvezo Kočevja z Brod-Moravicami. Navzlic temu, da uprav ganljiva navzrost anonimnega pisca gori navedenega članka v istini razorožuje. Ali koncem svojega članka navaža dobesedno izjavo resnega moža, g. inž. Klodiča in le radi tega se še enkrat povrnem k temeljnemu vprašanju: Ali je iskati stika z Jadranom preko Kočevja-Vrbovske ali preko Kočevja-Brod-Moravice? Naravno, da se ne bom dolgo mudil pri raznih »zafrakcijah« nasprotnih strank. Prestar sem in prelesen, da bi pobijal ugovore kakor one o finančnem ministru, ki se raduje, da mu ni treba pare šteti za slovensko železnico, ker se — interesentje ne morejo zediniti o njenem poteku! Sicer velja zmiraj in povsod načelo, da finančni minister nikoli ne sme iz državne blaginje prispevati k železniški zgradbi, ako ni uverjen o njeni pomembnosti in potrebnosti. Kakor hitro pa je dobil to uverjenje, potem mora podpirati zgradbo, naj se prizadeje interesentje še tako drdo preklanjajo in lasajo radi njene proge.

Toda »Klodič-Horvatova« progna je že uzakonjena, in vsled tega patetično vzklika njen vneta zagovornik, da mora »označiti vsakogar, ki nastopa proti uzakonjeni Klodičevi proggi, kot moža, ki škoduje vresničenju zveze Slovenije z morjem«. Očitek je hud in težka je grožnja, tako da moram vendar le nekoliko reagirati na dotično trditve!

Istina je tedaj, da je Klodičeva črta, progna Kočevje-Stari trg Vrbovske bila sprejeta v zakon, istina pa je tudi in žalostna istina, da se je to bilo zagrešilo od tedanje skupščine navzlic temu, da progna nikakor ni bila študirana, da ni bilo nobenega načrta, ne generalnega ne detajlnega, da nihče ni znal, koliko bo stala dotična železniška zgradba niti koliko približno bi utegnla nositi prihod! Naš parlament je železnico sprejel v zakon brez vseh teh neobhodno potrebnih podatkov. Kaj sledi iz tega? Da bo le trebalo, — pred izvršitvijo — še enkrat bolj natančno ogledati celo stvar in pri tej reviziji ni nemožne, da se celo zakon deloma ovrže in nekaj drugega postavi na njegovo mesto. Zakon se v takem slučaju novelizira — to naj si blagohotno zapomni g. nasprotnik, ki je očitno še pravi »širo«, to je istiniti rekrut v parlamentarno-državnopravnih problemih.

Ali do živega ga je spekljo, da sem ponizal domotne tehnike pred tujim inženirjem Musilom.

V svoji boleštni tugi radi tega zapostavljenja izumil je inženirja, ki je »s srcem pri stvari«, dočim tuje »dela le po naročilu«. Vsekako novost, kajti dosihmal sem vedno mislil, da mora inženir delati z glavjo z računajočo pametjo, ter da srce kljub svoji izredni pomembnosti za življenje v tem pogledu vendar malo pride v poštev. In logična posledica? Odslej bi se morale od železniških zgradb in sličnih velikih podjetjih izključiti tuje tehniške avtoritete, priznani strokovnjaki svetovnega glasa, kajti v prvi vrsti odločijo rojstni list in tehnika se po tej teoriji ocenja le z izvornim spričevalom!

Toda navzlic respektu pred takim umovanjem moram še danes vztrajati v svoji zatelebanosti v inostranca dr. tehn. Frana Musila. Da celo tako daleč gre moje obudovanje, da Musila višje stavljam od vseh domačih železniških inženirjev, pomoženih celo z direkcijsko za gradbo novih železnic v kraljevem Belgradu. In zakaj? Možja je bil iznašel eden največjih upravnih talentov stare Avstrije, dunajski župan dr. Karel Lueger. Musilov glas se je kmalu uveljavil v tehničnih krogih. Opetovano je bil Musil poslan, sedaj od avstrijske vlade, sedaj od dunajske veleobčine na Francosko, Angleško, v Zedinjene države in Kanado, da tam prouči železniške zgradbe. Še letos je študiral, predno se mu je poverilo mesto dunajskega zgradbenega ravnatelja, na lico mesta v Ameriki ogromno napredovanje moderne železniške tehnike. Ni čuda tedaj, da se jaz vsaj na tako izkušene strokovnjake raje zanašam nego celo na domačina, daj se je le-ta morda učil pri goreniških predorih ali pri zgradbi belokranjske železnice. Naravnost rečem, g. Ant. Kajfež si je stekel istinitih zaslug za našo slovensko deželo s tem, da je g. Musila privabil v naše kraje ter njemu poveril trasiranje proge do stika z morjem.

Toliko v odgovor brezimnemu žalivcu, ki se je v »Narodnem dnevniku« zaletaval v moj članek in v Musilov projekt. Kakovost njegovega umevanja ne zasluži tehtnejšega odgovora. Ali koncem svojega polemičnega članka prinaša resno izjavo resnega strokovnjaka in zato gre resen odgovor njenemu povzročitelju, g. inž. Maksu Klodiču. Ako bo tenor tega odgovora bolj oster, ne zaveda krivda mene. Ostrina Klodičeve izjave opravičuje energično repliko.

G. Klodič me naravnost izzivlja z besedami: »Pozivam g. Sukljeja javno, naj ovrže strogo stvarno, kar pravim v brošuri in to ne

samo v tehničnem in prometnem, ampak tudi kar pravim v komercialnem, finančnem, gospodarskem in vojaškem oziru! Do danes čakam zastoj na stvarne protiarumente. Je pač težko najti jih!«

V istini redko in povsem neosnovano samozavest! Pač sem bil natančno prečital vpslano mi brošuro »Izlaz Slovenije na morje«, pač nisem reagiral na njeno dokazovanje, toda nikakor ne, ker so me Klodičevi argumenti bolj uverili o prednosti njegove proge, temveč radi tega, ker nisem maral domačemu tehničnemu strokovnjaku v lice dokazati, da čisto nič ne razume narodnogospodarskih in finančnih vprašanj. G. Klodič, ne imejte za cagovitost, kar je v istini le bilo obzirnost napram Vam!

II.

Kaj naju loči in radi česa se nikakor ne morem sporazumeti z g. inž. Klodičem, je dejstvo, da se on preveč ozira na tehnično in premalo na ekonomično stran, da je preveč inženirja in premalo narodnega gospodarja.

Drage volje priznavam, da je Klodičeva progna v tehničnem oziru lažje zgraditi nego Musilova. Dobro je pogodil moj nasprotnik v svoji razpravi »Izlaz Slovenije na morje« različni značaj obeh prog: »Pruga Kočevje-Brod Moravice je dakle železnica na visokom gorju sasna, slična teškoj »Tauernbahn«, pruga Kočevje-Vrbovske ima karakter pruge u srednjem gorju.« V tem pogledu se strinjam z njim. Vsaj je povsem naravno, ker se Klodičeva progna stika z glavno železnico Karlovac-Sušak pri Vrbovskem, dočim se Musilova zveže z njo mnogo višje v Brod Moravicah pri kotli.

Niti na misel mi ne pride, da bi se v tehničnem pogledu hotel meriti s strokovnjakom Klodičem; orožje bi bilo preneenako. Radi tega ne polagam posebne važnosti na to, da je g. Klodič v svoji izjavi meni nasproti povdarjal, da Musilova trasa ni za 30 km krajša od Klodičeve, ampak le za 12 km. Ne bom odgovarjal, ker mi izdelan Klodičev projekt nikoli ni bil na razpolago. Jaz le vem, da je od Vrbovskega do Brod Moravic razdalja 17 km in da je po specialni karti razdalja Kočevje — Stari trg — Vrbovske za približno 13 km večja nego razdalja Kočevje Brod na Kolpi — Brod Moravice. Prepuščam tedaj g. nasprotniku drage volje razliko 18 km.

Mnogo manj koncilijantem sem pa nasprotni dejstvu, da se je dotični inženirski skupini, ki je delala v službeni prisotnosti g. podravatelja Klodiča in očitno pod njegovim uplivom videlo umestno popravljati Musilovo črto, ublažiti njen uspon na 16%, ter jo podaljšati na ta način, da je celo za 6 km daljša nego Klodičeva. Skoraj se mi dozdeva, da je tako postopanje naposled vendar malo obzirno nasproti tako priznani tehnični avtoriteti kakor je dr. Fran Musil. Še veliko manj obzirno se mi pa zdi to podaljšanje in korigiranje napram davkoplačevalcu, kateri bo vendar, ako se zgradi ta železnica na javne stroške, s svojimi žulji, to je s svojimi davki moral plačati privatno maroto dotičnih gg. tehnikov. Kajti nihče mi ne bo navedel, da danes pri sijajnem razvoju strojništva ne bi bil dopusten maksimalni uspon 25%, zlasti če se upošteva, da ima Musil v svojem projektu na celi črti minimalni radij 300 m, dočim ima glavna progna dolenskih železnic Ljubljana — Novo mesto le radij 250 m, stranska progna pa, Grosuplje — Kočevje sploh le 180 m!

Vobče tedaj ne ugovarjam tehniku Klodiču, tembolj pa ga odklanjam in pobijam v komercialnem, finančnem in narodnogospodarskem oziru. Bil sem več nego 20 let član železniškega odseka v dunajskem parlamentu ter sodeloval sem v njem ne kot statistik, temveč kot resen delavec. Nebroj železnice se je v tej dolgi dobi rešilo v tem odseku. Ocenjali smo pred vsem rentabiliteto dotičnih prog in njihovo finansiranje. Smelo pa trdim na podlagi svojih prebogatihkušenj, da bi se ekonomično utemeljevanje Klodičeve proge, njegova ocena rentabilitete in njegove gospodarske konkluzije v parlamentnem odseku bile sprejele s tako zgogo uničevalno kritiko, da bi bil cel projekt njegov v zraku raztrgan, razdrapan in razcefran. V svoji sicer jako zanimivi razpravi se je izkazal izborni tehnik Klodič kot jako slab poznavalec vseh vprašanj finančnega in narodnogospodarskega značaja.

Kajti skoraj važnejša nego tehnična stran je ocena rentabilitete kakega železniškega projekta v vsakem slučaju, naj zida železnico država ali kaka privatna družba. Vesten finančni minister ravno tako kakor privatni kapitalist si bo najprej moral natančno ogledati rentabilitetni račun, predno investira državni novc, ozir. zasebno glavnico v nameravano podjetje.

Naj navedem eklatantni primer iz zgodovine dolenskih železnic! Podatke za rentabiliteto je bila tačas ugotovila kranjska trgovska zbornica. Na Dunaju so se ti podatki videli preoptimistični in radi tega nezanesljivi. In kaj je storila avstrijska vlada? Odposlala je iz trgovskega oddelka državnih železnic višjega uradnika, nadinspektorja Storchja na lice mesta in mene je naprosila, naj mu grem na roko pri njegovih poizvedbah. Celih 14 dni se je mudil na Dolenskem, spremljal sem ga povsod okolo. Prirejala sva mnogo posvetovanj z večjimi interesi in šele na podlagi tako pridobljenih proizvedb je bil končno sestavljen rentabilitetni račun, ki se je kasneje tudi izkazal kot istiniti in povsem pravičen.

Sedaj pa pogledimo, kako je gospod Klodič izračunal prihode Musilove in svoje lastne proge? Cisto enostavno in priprosto. Vzel je transportni dohodek dolenskih železnic od 1./VIII. 1922 do 30./VI. 1923 ter sklepal: »Možemo dakle držati, da če sabračaj na spomenutim novim prugama biti sličan.« Na tej podlagi je prišel do rezultata, da bo dohodkov iz lokalnega prometa »od prilike 17.000.000 Din prihoda u čitavoj godini«. Skoro na glas sem se zasmel, ko sem čital Klodičovo proračunsko umovanje. Jaz sam, ki sem predsednik upravnega sveta Dolenskih železnic od 1. 1919., rečem naravnost, da na celim svetu ni nikogar, tudi ne v belgrajskem ministru za promet niti v ljubljanski direkciji, ki bi danes mogel točno odgovoriti na vprašanje, so li Dolenski železnice aktivne ali pasivne? Žalostna je istina, da vsled pomanjkanja urejenega knjigovodstva in kontrole materialnih zalog živ krst ni zadostno informiran v tem pogledu!

In na taki povsem zanesljivi podlagi hoče moj nasprotnik s priprosto aplikacijo nebuloznih števil, brez vsakega individualnega preiskovanja dognati rentabilnost lokalnega prometa na projektiranih progah? Bože sačuvaj našo državo, da ne bi pri njenih železniških novozgradbah se postopalo tako, ka-

kor se je to zljubilo g. Klodiču v njegovi večkrat navedeni brošuri!

G. Klodič, pride do slednjega važnega rezultata: »I. Da pruge Kočevje — Brod Moravice, Črnomelj — Ogulin i Sevnica — St. Janž u lokalnom prometu nose korist od samo približno 4 miliona D. — II. Da če dakle investirani kapital u lokalnom prometu dati kamata samo približno 1/2%«. Naravno, da bi se s takimi dohodki iz lokalnega prometa železnica ne mogla niti obrestovati niti amortizovati. Sreča je le, da visi ves ta Klodičev račun v zraku.

Kar se tiče tranzitnega prometa, je namreč g. inženir Klodič plamteč optimist, velik skeptik pa je pri lokalnem prometu. Pretirano ugodne uspehe pričakuje od inostranskega prometa. V tem pogledu sem jaz direktni antagonist njegov; smelo trdim o Musilovi proggi, da bo na njej merodajen predvsem lokalni promet; dosti od tranzitnega prometa vsaj za prve čase ne pričakujem.

In narodnogospodarska stran Klodičevega razmišljanja? Mož popolnoma prezira, da otvarja Musilov projekt baš one pokrajine na našem ozemlju, ki so zmožne največjega trgovskega in industrijskega poleta kakor hitro se jim da ono edino, česar jim manjka, to je ugodna železniška zveza!

Klodič zametuje in prezira divno pokrajino počenši od Broda navzgor po dolini gornje Kolpe in njenih pritokov daleč v pragode »gorskega Kotara«. Zato pa se navdušuje za traso, ki drži od Kočevja skozi Mozeli, Koprivnik proti Staremu trgu, toraj za najsiromnejši in najbolj zapuščen del v celi naši ožji domovini. G. Klodič kljanjam se pred Vašimi tehničnimi vrtilami, kot narodni gospodar pa mi nikakor ne imponujete!

To je moj odgovor na izzivanje velecejenega g. inženirja. Mislim, da je uže dosti časniške polemike, eno pa povdarjam: Vprašanje zveze Slovenije z morjem je daleko važnejše, kar jih imamo v svoji železniški politiki. Da se to odločilno vprašanje temeljito preštudira in pravilno reši, stavljam sledeči predlog naši vladi: Predno pade definitivna odločitev, naj se skliče anketa, v kateri naj bodo zastopani poleg direktorja državnih železnic v Ljubljani in Zagrebu, obe trgovske zbornice, dalje ljubljanska in zagrebška industrijska zveza, inženirske zbornice in kožno upravni svet Dolenskih železnic, slednji vsled tega, ker ste obe projektovani proggi nadaljevanje Dolenskih železnic.

Mojemu predlogu se more prilagoditi tudi g. Klodič, o čegar lojalnosti nikoli nisem dvomil.

V Del. Toplicah sredi avgusta 1925.

Poravnajte naročnino!

Vsak dan nevi samomori. Tako beremo v časopisih. To pride odtod, ker ljudje niso srečni. Da boš pa srečen, je treba, da srečaš srečo. Srečaš pa jo, če kupiš srečko »Dijaškega podpornega društva« in zadeneš n. pr. avto, kočijo s konjem, sobno opremo, kolo, radio, aparat ali kaj podobnega. Potem ne boš več mislil na revolver ali železniške tračnice.

Socialni vestnik.

OBRTNADALJEVALNE ŠOLE V SLOVENIJI.

Obrtnadaljevalne šole so namenjene našim vajencem in slednjič vsemu narodnemu gospodarstvu. Naraščaj prihaja v roko delstvo večinoma iz 3—5 razrednih ljudskih šol. Ker je pouk v obrtnih šolah za to mladino v svrhu izpopolnitve teoretičnega in praktičnega znanja v obrti neobhodno potreben — so naši predniki za vajence ustanovili že leta 1856. na realni v Ljubljani obrtnadaljevalno šolo. Od takrat naprej so se te šole potem ministerijalne naredbe in pozneje po zakonu v celi bivši Avstriji proglasile za obvezne ne le za vajence, marveč tudi za vse mladoletne delavce in delavke po tovarnah do 18. leta. Ne sme se pa pozabiti, da dela vajenec začne učne dobe, to je cela tri leta in še več brezplačno pri mojstru ozir. v tovarni. Vsled tega bi se moralo veliko več pažnje posvetiti šolski izobrazbi in tudi specialnim tečajem za posamezne stroke.

Imamo pa pri nas še razne kraje po deželi, ki so brez šole za vajence, in to so: vsa bolhinska dolina, ribniški okraj, cerkljanski, poljanski, kozjanski, črnomeljski, višnjegorski, žužemberski, kostanjeviški, gornjegrajski, mežiški, velenjski, šentlenartski, laški (kjer je šola lansko leto že bila) in večina prekmurskega okoliša. Vse občine v teh okrajih se morajo združiti v večje skupine, da se še letos ustanove šole za vajence. Opozorjamo, da je ministru za trgovino in industrijo v Belgradu poslal ljubljanski oddelek predlog k reformi obrtnega reda, ki zahteva: Da postani obrtni pomočnik le vajenec, ki je absolvirao z dobrim uspehom obrtnadaljevalno šolo. Kdor tega pogoja nima, ne postane pomočnik, nego ostane vedno pomagalec. Le vajenec z absolvirano obrtnadaljevalno šolo se pripusti k pomočniškemu izpitu, mojster pa more postati le tisti pomočnik, ki napravi mojstrski izpit. Predlog naglašajo: V interesu napredka našega obrta bi bilo, da akceptira ministru predloge; dokler velja še stari obrtni red, so kmetiški vajenci, popolni ali napol analfabeti, enakopravni z mestnimi vajenci ter postajajo neupravičeno pomočniki ali celo mojstri. Vsled tega je nujno potrebno, da se v vsakem okraju ustanovi vsaj po ena šola, da ne bodo vajenci v poznejšem življenju oškodovani na svojih pravicah. Letos se je nanovo ustanovilo 11 šol, in sicer 9 splošnih in dve strokovni za grafično-obrt v Ljubljani in gostilničarski tečaj v Mariboru, nadalje splošne šole v Gornji Radgoni, Hrastniku, Križah pri Trzinu, Mokronogu, Novem mestu, Poljanah, Zgornji Poliskavi, Zgornji

Šiški in Radečah za 581 vajencev in vajenk. Pripomniti moramo, da je hvalovredno veliko pripomogla dosedaj z denarnimi podporami za obstoj teh šol v Sloveniji Trgovsko-obrtna zbornica za Ljubljano, pod bivšim županom dr. Peričem občinski svet, to je Zveza delovnega ljudstva, ki je votirala 250.000 K, da se je po vojni sploh začel pouk na teh šolah v Ljubljani. Isto nalogo so izvršili tudi druga mesta, trgi in občine po Sloveniji. Sedaj naj pa tudi novoustanovljena Delavska zbornica v Ljubljani priskoči na pomoč — saj morajo vsi zavarovanci pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev od vseh vplačanih bolniških prispevkov še posebej plačati za delavsko zbornico 8 in ena tretjina odstotkov. Nekaj tega denarja naj se uporabi za obrtno-nadaljevalne in trgovsko-nadaljevalne šole v Sloveniji.

Šolski vestnik.

Na I. deški meščanski šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1. septembra v vpisovanjem učencev v I. razred; dosedanjí učenci se vpisujejo v ostale razrede v sredo 2. septembra, vsakokrat ob 8. uri dop. V petek 4. septembra je otvoritvena božja služba v cerkvi sv. Florijana ob 8. uri, v soboto 5. septembra pa se prične redni pouk. Razredni (ponavljalni) in drugi izpiti se prične v sredo dne 26. avgusta ob 8. uri dop.

Začetek šolskega leta v Lichtenhurnovem savodu v Ljubljani. Na Osnovni šoli se vrši vpisovanje dne 3. in 4. septembra, šolska sv. maša dne 5. septembra, redni pouk se pa prične v ponedeljek dne 7. septembra. Notranje gojenke osnovne šole naj pridejo v zavod dne 4. septembra. Na meščanski šoli se začne razredni ponavljalni izpiti dne 28. avgusta; začetek ob 8. jutraj. Šolska sv. maša je 4. septembra, 5. septembra pa redni pouk. Notranje gojenke meščanske šole naj pridejo v zavod dne 5. septembra.

Na deški meščanski šoli v Krškem se prične šolsko leto 1925-26 z otvoritveno službo božjo, ki bo v petek dne 4. sept. t. l. ob 8. uri; 5. septembra se prične redni pouk. Dne 1. septembra je v ravni pisarni od 8. do 12. ure vpisovanje učencev in enčenk za I. razred, ki so dovršili četrti razred osnovne šole oziroma četrti šolsko leto na dvo-ali trirazredni osnovni šoli. Vsi izpiti se vršijo v dobi od 26. do 31. avgusta t. l.

Turistika in sport.

SPORTNA RAZSTAVA V LJUBLJANI.

Vsak, ki goji sport v večji ali manjši meri, bo z veseljem pozdravil dejstvo, da se bo letos ob priliki ljubljanske velesojne od 29. avgusta do 8. septembra vršila tudi sportna razstava. Prav je, da enkrat pri nas, ker je sport in tako lepem razvoju, pogledamo, do kam smo že prišli, da vidimo, koliko nam je še treba iti naprej. Vedeti moramo težave, s katerimi se moramo boriti, pokazati moramo to občinstvu, ki naš pokret spremlja s simpatijami, da nam pomore. Pridobiti moramo nove moči, naše število se mora povečati, število naših prijateljev podvojiti. Razstava na ljubljanskem velesojnem, kamor pridejo desetstotni ljudi, je torej velikega pomena za razvoj našega sporta.

Razstava bo v paviljonu »K«, ki je najlepši paviljon ljubljanske velesojne. Razdeljena bo v dva velika dela. V enem delu razstavijo sportna društva, v drugem pa sportne tvrdke.

Skoro vsa naša sportna društva so priglasila svojo udeležbo. Jugoslovanski olimpijski odbor, pododbor Ljubljana in Sportna zveza Ljubljana razstavljata statistični in propagandni material. Nogometna in lahkoatletika podzveza bosta razstavili slike moštov, darila, trofeje itd., enako tudi tenis-sekcije posrednih klubov, hazena podzveza ter plavalna podzveza za Slovenijo.

Težka atletika, ki je pri nas komaj šele v prvih početkih, bo tudi zastopana na razstavi. Sekcije bodo pred vsem razstavile propagandni material za težko atletiko.

Veliko zbirko bo razstavila Jugoslovanska zimska sportna zveza. Videti bodo slike naših divnih zimskosportnih krajev, slike iz zimskega sportnega življenja. Načrti tur za smučarje, trofeje, smuči, stremena, sanke in drsalke in pravi sportni izdelavi bodo zanimivost in predmet vsestranskega opazovanja. Ravno pri nas v Sloveniji so dana

šla za zimski sport. Razstava, kjer si bodo mogli tuji ogledati naše zimsko-sportne kraje, bo gotovo pripomogla, da bodo ti kraji na široko zasloveli kot dežela zimskega sporta.

Turistika je pri nas že precej visoko razvita kot bo pokazala razstava kluba »Skalec«, ki razstavlja naše plezalne ture, plezalno in alpinistično orodje in druge zanimivosti.

Dva dirkalna čolna bo razstavil ljubljanski sportni klub. Čolna sta izvrstno delo ter najbrže odina te vrste v Sloveniji.

Kolesarski sport bo posebno dobro zastopan na razstavi. Najbolj zanimivo bo to, da bo videti razvoj kolesa od prvotnega lesenega kolesa do modernega dirkalnega.

Motociklistika se pri nas dan na dan bolj razširja. Zveza motociklov kraljevine SHS bo razstavila slike in trofeje ter kot posebno zanimivost najstarejše kolo, ki se nahaja pri nas ter najmodernejši motocikel današnje dobe. Avtomobilski sport bomo videli na slikah, trofejah ter izloženih avtomobilih.

Kot posebna redkost bo na razstavi moderni enokrilski aeroplan, ki je specialna konstrukcija g. ing. Bloudeka.

Poleg razstave teh sportnih klubov bodo razstavila vsa naša pomembnejša sportna podjetja. Od čolnov do čepice vse sportna orodja in priprave, sportna oprema, gradba sportnih prostorov, vse to bo videti v tem drugem oddelku.

Tekme za kraljev pokal. V II. kolu za kraljev pokal sta se sešla v nedeljo reprezentančni moštvi zagrebške in beogradske podzveze. Zmagalo je odnesel nekoliko nepričakovano Zagreb v razmerju 2:1, ki čemur mu je pripomogla dobra sestava obrambnih linij. Belgajčani, ki so imeli premoč v napadalni vrsti, so v drugem delu morali prepustiti iniciativno Zagrebancom. V Subotici je zmagalo splitsko moštvo nad Subotico 2:0. Finalista sta postala s tem Zagreb in Split, ki se sestaneta prihodnjo nedeljo v Zagrebu.

Hazena Atene: Merkur, Maribor 16:0. Hazena ljubljanske Atene je igrala pretečeno nedeljo v Mariboru prijateljsko tekmo z Merkurjem. Kakor kaže rezultat so bile ljubljanske čim boljše. Posebno dobro igro je podala napadalna vrsta in v njej posebej desno krilo Erbenčnikova. Tekma je nosila značaj propagandne prireditve ter je zelo ugajala. Družina Merkurja je bila zelo agilna, toda vsled majhne izurjenosti za enkrat še ni mogla nuditi resnega odpora.

Ilirija: Merkur, Maribor (nogomet) 3:2. Kombinirano moštvo Ilirije je nastopilo v nedeljo v Mariboru proti TSK Merkurju, najmlajšemu, toda izredno agilnemu mariborskemu klubu. Razmeroma številna publika, ki je od gostov mnogo pričakovala, je doživela tokrat precejšnjo razočaranje, ker je bila Ilirija nenavadno slaba. Skupna igra ji je bila brezglava in nesmotrena in tudi posamezno, izjemši vratarja in srednjega napadalca, so bili igrači povsem iz forme. Merkur je igral kakor vedno z velikim elanom in požrtvovalnostjo, čemur ima zahvaliti ugoden rezultat. Odločilni gol za Ilirijo je padel šele proti koncu igre po trdem odporu domačega moštva. — Sodnik Planinšek je bil slab, fouli so mu delali velike preglavice. Kakor pri njegovih tekmah navadno, tudi tu ni šlo brez neizogibnih »enajstmetrov«. Diktiral je dve skrajno dvomljivi proti Iliriji, vendar je prvo ubranil Miklavčič, drugo pa je Merkur zgrešil.

JESENSKI
Mednarodni velesojm v Pragi
6. do 13. septembra 1925.
Središče srednjeevropske trgovine in industrije.
Posebna jugoslovanska razstava.
50% znižana vožnja
na čehoslovanskih in jugosl. železnicah.
25% znižanja na avstrijskih žel.
Brezplačni vizum
za potovanje na čehoslovansko.
Pojasnila in legitimacije daje:
Čehoslovanski konzulat, Ljubljana
Aloma Company, Ljubljana

Gospodarstvo.

Jugoslovansko - Italijanska trgovina.

Iz revije »Ital. Jug« posnemamo sledečo statistiko italijansko-jugoslovanske trgovine.

V prvih petih mesecih t. l. je Italija izvozila v Jugoslavijo za 195.947.428 lir svojih izdelkov. Najvažnejši produkti, katere je kupovala Jugoslavija od Italije, so bili: bombažne tkanine 2134 ton v vrednosti 66.055.866 lir, pšenična moka 15.904 tone v vrednosti 35.313.652 lir, volnene tkanine 564 ton v vrednosti 22.108.550 lir, bombažno predvilo 788 ton v vrednosti 15.610.506 lir, riž 3944 ton v vrednosti 8.915.538 lir, artilerijski material, topovi za 7.660.219 lir, agrumi 4266 ton v vrednosti 6.534.696 lir, bombažni sukaneč 85 ton v vrednosti 3.339.069 lir, tkanine iz lanu, konoplje, jute 285 ton v vrednosti 2.970.342 lir, semenje 34 ton v vrednosti 2.944.425 lir, avtomobili 124 vozov v vrednosti 2.932.150 lir, plavi kamen 935 ton v vrednosti 2.600.822 lir, premoč 799 ton v vrednosti 1.623.453 lir, surove kože 188 ton v vrednosti 1.516.112 lir, žveplo 1631 ton v vrednosti 1.201.404 lir, pnevmatike 73 ton v vrednosti 1.163.937 lir, zelenjava 657 ton v vrednosti 1.010.987 lir. Ostalih predmetov je Italija izvozila k nam v manjši vrednosti kakor za 1 milijon lir.

Nasprotno je znašal izvoz Jugoslavije v Italijo v prvih petih mesecih t. l. za 291.443.262 lir svojih produktov.

Najvažnejši predmeti našega izvoza v Italijo so bili sledeči:

Navadni les 263.446 ton v vrednosti 102 milijona 707.926 lir, koruza 49.223 ton v vrednosti 50.609.609 lir, konji 8885 glav v vrednosti 15.258.450 lir, jajca 1788 ton v vrednosti 14.850.655 lir, drva in oglje 69.905 ton v vrednosti 12.819.065 lir, kalcijev cijanamid 10.861 ton v vrednosti 11.819.712 lir, voli 7584 glav v vrednosti 10.556.795 lir, suho sadje 521 ton v vrednosti 9.714.598 lir, sveže in predelano meso 961 ton v vrednosti 6.870.299 lir, tupina 146.523 ton v vrednosti 4.592.512 lir, perutnina 593 ton v vrednosti 4.253.119 lir, svinec in legure 778 ton v vrednosti 3.015.065 lir, premoč 18.343 ton v vrednosti 2.103.436 lir, svileni kokoni 31 ton v vrednosti 2.063.632 lir, deske in parketne deske 1717 ton v vrednosti 1.976.538 lir, rastline 187 ton v vrednosti 1.965.595 lir, slanina 261 ton v vrednosti 1.943.381 lir, ribe 456 ton v vrednosti 1.914.651 lir, otrobi 2149 ton v vrednosti 1.773.680 lir, posoda 171 ton v vrednosti 1.480.623 lir, surove kože 124 ton v vrednosti 1.475.215 lir, celuloza 1004 tone v vrednosti 1.263.100 lir, cement 5694 ton v vrednosti 1.139.316 lir, cink in lezure 275 ton v vrednosti 1.050.254 lir. Drugih predmetov je Jugoslavija izvozila v Italijo manj kakor za 1 milijon lir.

Iz primerjanja uvoza Italije iz Jugoslavije in izvoza iz Italije v Jugoslavijo je razvidno, da smo mi v prvih petih mesecih letos uvozili v Italijo za 95.695.834 lir več, kakor pa je Italija uvozila svojih izdelkov k nam.

Stanje posevkov v državi od 15. do 31. julija 1925. Poljedelsko ministrstvo je izdalo urad. poročilo, iz katerega posnemamo: Splošno stanje posevkov je bilo v celi državi zelo

dobro. Stanje je bilo zelo dobro (2), oziroma dobro (3) v ljubljanski in mariborski oblasti. Zetev žita je skoraj v vsej državi zaključena. Koruza stoji odlično, vinogradi so v začetku razvoja kazali zelo dobro; sedaj pa je deževje v juniju in v prvi polovici julija pospešilo razvoj peronospore in oidija.

Uradni tečaji za mesec september 1925. Finančno ministrstvo objavlja sledeče uradne tečaje za mesec september 1925: napoleonor 216 Din, turška lira 242, angl. funt sterling 271, dolar 55.80, kanadski dolar 55.30, nemška zlata marka 13.30, poljski zlat 10, avstr. šiling 7.85, 100 franc. frankov 262, 100 švic. frankov 1083, 100 italijanskih lir 202, 100 belgijskih frankov 254, 100 holandskih goldinarjev 2250, 100 romunskih lejev 28.50, 100 bolgarskih levov 40.60, 100 danskih kron 1293, 100 norveških kron 1054, 100 švedskih kron 1500, 100 španskih pezet 805, 100 grških draham 86, 100 Kč 165.50, 1 milijon maršarskih kron 785 Din.

Italijanski konzul v Splitu. Za italijanskega generalnega konzula v Splitu je imenovan g. markiz Bartoluci Godolini, ki je dobil že tudi naš eksekvatur.

Razstava o amelioracijah v Napolju. V Napolju se vrši od 16. avgusta do 15. sept. letos pod pokroviteljstvom ital. kralja razstava o amelioracijah in o kmetijstvu. Med razstavo bodo tudi poučne konference in je zato poset razstave osobite važnosti tudi za naše poljedelce.

Razstava poljedelskih strojev v Parizu. Pod pokroviteljstvom francoskega poljedelskega ministra se otvori v Parizu koncem januarja 1926 V. razstava poljedelskih strojev. Natančnejši termin otvoritve se bo še določil. Z razstavo bo tudi združen semenj za semena. Udeležbo je prijaviti do 15. okt. 1925: Commissariat Général du Salon de la Machine agricole, Paris 8, 8 rue Jean Goujon.

II. svetovni kongres za promet z motorji se bo vršil v Newyorku od 11. do 13. januarja 1926 v času, ko se bo vršila tam avtomobilska razstava. Po dosedanjih poročilih je že zagotovljeno sodelovanje 50 držav. Natančnejše informacije daje o kongresu Jugoslavia Ekspres Agencija d. d., Zagreb.

Čehoslovanski izvoz v juliju 1925. Po uradnih podatkih je znašal izvoz iz čehoslovanske v juliju letos 1467 milijonov Kč. V prvih sedmih mesecih letos je dosegel 10.386 milijonov Kč, napram 9143 milijonom v odgovarajočem razdobju lanskega leta. — V juliju letos je Jugoslavija kupila v Čehoslovanski za 55 milijonov Kč, v juliju lanskega leta pa za 75 milijonov Kč, kar je pripisovati uvedbi novega carinskega tarifa.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 7. septembra t. l. pri komandi vojnega okrožja v Mariboru glede dobave 120.000 kg sena in 60.000 kg slame. — Dne 9. septembra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani za dobavo 150.000 kg sena in 80.000 kg slame. — Dne 19. septembra t. l. pri ravnatelstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave jermenov in usnja; pri ravnatelstvu državnih železnic v Subotici glede dobave risalnega materiala in glede dobave razne šamotne opeke. — Dne 21. septembra t. l. pri ravnatelstvu drž. železnic v Zagrebu glede dobave hrastovih pragov. — Dne 22. septembra t. l. pri ravnatelstvu državnih železnic v Sarajevu glede

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservata za Oplograph dobite edino le pri **L. Baraga**, Selenburgova ul. 6/I. Telefon 31.980

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski pisatelj Jules Verne. — Poslovenil A. B.

»Kaj hoče Talkav? je vprašal Robert.

— Ne dovoli nama streljati, je odgovoril Glenarvan.

— Pa zakaj?

— Mogoče se mu trenutek še ne zdi primeren.

V resnici pa Indijane ni imel tega vzroka, ampak še mnogo bolj tehten pomislek. Glenarvan je razumel vse, ko je Talkav vzdignil svojo vrečico za smodnik in pokazal, da je skoraj čisto prazna.

»Kaj torej? je vprašal Robert.

— Kaj torej, vprašajš? Štediti je treba s strelivom. Naš današnji lov nas je veliko stal, tako da imamo le malo svinca in še manj smodnika. Ne ostane nam več kot dvajset strelcev.

Deček ni odgovoril ničesar.

»Pa se ne bojiš, Robert?

— Ne, milord.

— Tako je prav, moj fant.

V tem trenutku je počil strel. Talkav je pogodil preveč drznega sovražnika. Volkovi, ki so se bližali v gostih vrstah, so se umeknili ter se zbrali sto korakov daleč od ograde.

Glenarvan je na Indijančvo znamenje zavzel njegovo mesto, Patagonec pa je nagromadil stolpo, travo in vse, kar je bilo gorljivega, naložil vse skupaj pri vходу v ogrado in zažgal s tlečo žerjavico. Kaj kmalu se je pokazala svetla proga plamena na temnem nebesnem ozadju. Ravnina je bila naenkrat razsvetljena. Tedaj je mogel Glenarvan presoditi, kako velikansko je število krvoločnih živali, ki se jih je bilo treba ubraniti. Nikoli še ni bilo zbranih toliko volkov, nikoli jim še ni sovalo tako poželenje iz oči. Ognjena stena, ki jim jo je postavil na pot Talkav, je

podvojila njih besnost, ker jim je naenkrat zaprla pot. Vendar se je par volkov drznilo prav do žerjavice, kjer so si osmodili tace.

Od časa do časa je bilo treba novega strela, da so ustavili tulečo tolpo. Po eni uri je ležalo že kakih petnajst volkov po preriji. Obleganci so bili zaenkrat v nekoliko manj nevarnem položaju. Dokler imajo še streliva in dokler bo ognjena stena pri vrodu v ogrado, se ni bati napada. Ali kaj potem, ko bodo izčrpana vsa ta sredstva za obrambo, kako naj se ubranijo volčje tolpe potem?

Glenarvan se je ozrl na Roberta in srce se mu je stisnilo. Pozabil je nase, mislil je samo na ubogega otroka, ki je kazal za svojo starost tako nenavaden pogum. Robert je bil sicer blede, ali roka se mu je krčevito oklepala puške, odločno je čakal, kdaj napadejo razjarjeni volkovi.

Medtem je Glenarvan hladnokrvno premislil položaj. Za nekaj se je bilo treba odločiti.

»V eni uri, je dejal, ne bomo imeli ne smodnika, ne svinca, ne ognja. Nikakor ne smemo čakati tega trenutka in se šele potem odločiti.«

Vrnil se je k Talkavu, zbral vse svoje španske besede, ki se jih je mogel spomniti, in začel z Indijancem pogovor, ki so ga pogosto prekinjali strelji.

Le z največjo težavo se je obema možakoma posrečilo, da sta se razumela. K sreči je Glenarvan poznal navade rdečih volkov. Da ni bilo tega, bi si ne bil mogel razlagati Patagončevih besed in kretenj.

Vendar je minilo več kot četrt ure, preden je mogel prinesiti Robertu Talkov odgovor. Glenarvan je bil povprašal Indijanca, kaj misli o njihovem skoraj obupnem položaju.

»In kaj je odgovoril? se je zanimal Robert Grant.

— Dejaj je, da se je treba držati za vsako ceno do zore. Agvar gre na lov samo ponoči, ko napoči jutro, se vrne v svoj brlog. To je volk teme, strahopetna žival, ki se boji belega dne, to je sova na štirih nogah!

— Dobro, pa se branimo do jutra!

— Tako je, dečko. Branili se bomo z noži, ko se ne bomo mogli več s puško.

— Tako je, dečko! Branili se bomo z noži, ko Talkav je že dal dober zgled. Ko se je volk priplazil do žerjavice, se je stegnila dolga Patagončeva roka preko plamena in se vrnila vsa krvava.

Sredstv za obrambo so jela pohajati. Okoli druge je vrgel Talkav zadnjo pest slame na ogenj. Obleganci niso imeli več kot pet strelcev.

Glenarvan se je ozrl naokrog, v njegovem pogledu se je zrcalila neskončna bolest.

Pomislil je na ubogega otroka poleg sebe, na svoje tovariše, na vse, ki so mu bili dragi. Robert ni črnil besedice. Mogoče se mu v njegovi zaupljivosti nevarnost ni zdela tako blizu in ne tako velika. Zato pa je mislil Glenarvan za dva. V duhu je videl neizbežni grozni konec, ko jih raztrgajo volkovi. Nič več ni mogel zadržati svojega genotja. Privil je otroka na prsi in ga stisnil na srce, poljubil ga je na čelo, in solze so se mu nehote ulile.

Robert ga je pogledal in se nasmehnil.

»Saj se ne bojim, je dejal.

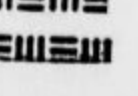
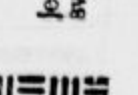
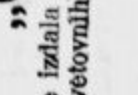
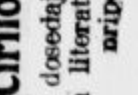
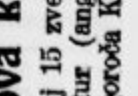
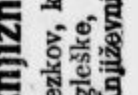
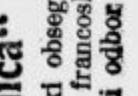
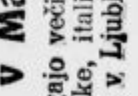
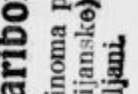
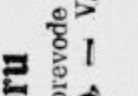
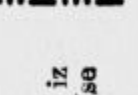
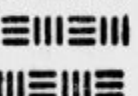
— Ne bojiš se, otrok, ne, in prav imaš. Še dve uri, pa bo dan, in rešeni bomo.

— Izvrstno Talkav, izvrstno, vrli Patagonec! Je pristavil, videč Indijanca, kako je s puškinim kopitom pobil vidoč velikih zveri, ki sta hoteli preskočiti gorečo mejo.

V tem trenutku mu je umirajoči odsev grmade pokazal vso tolpo rdečih volkov, ki so se pomikali v strnjene vrste naprej, da naskočijo na ogrado.

Bližal se je konec krvave drame. Ogenj je polagoma pojemal, ker ni bilo več kuriva. Plamen je ugašal. Ravnina, doslej osvetljena, se je potopila zopet v temo, in v temi so zopet zasijale lesketajoče se oči rdečih volkov. Še par minut, in vsa tolpa se bo vrgla na ogrado.

(Dalec sledi)

»Cirilova knjižnica« v Mariboru
Je izdala dosedaj 15 zvezkov, ki obsegajo večinoma prevode iz svetovnih literatur (angleške, francoske, italijanske). — Vse arizporeda Književni odbor v Ljubljani.

dobave kolčakov za kupljanje (Vacuum-schlauch-Kupplungsmufe) ter glede dobave železa za avtogensko varjenje. — Predmetni oglasi z natančnejšimi pogoji so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Borze.

Dne 24. avgusta 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 206.55—208.95 (204), London 271.17—273.17 (272.25), Newyork 55.58—56.18 (56), Pariz 263—267, Praga 165—167 (166), Dunaj 782.50—792.50 (789) Curih 10.82—10.90 (10.78).

Curih. Belgrad 9.2250 (9.225), Budimpešta 72.55, Berlin 122.80 (122.70), Italija 19.07 (18.80), London 25.07 (25.04), Newyork 516.50 (515.50), Pariz 24.30 (24.20), Praga 15.20 (15.275), Dunaj 72.55 (72.55), Bukarešt 2.65 (2.65), Sofija 3.75 (3.75).

Trst. Belgrad 4810—4850, Dunaj 375—380, Praga 79.75—80.25, London 130—130.50, Newyork 2685—2695, Pariz 126—126.50, Curih 519—523.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.67, Kodanj 170.55, London 34.45, Milan 26.19, Newyork 708.65, Pariz 33.35, Varšava 121.05. Valute: dolarji 708.15, angleški funt 34.39, francoski frank 33.30, lira 26.25, dinar 12.68, češkoslovaška krona 20.985.

Praga. Lira 124, Zagreb 60.425, Pariz 159, London 163.95, Newyork 33.75.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 80 den., zastavni listi 20—25, kom. zadolžnice 20—25, Celjska posoj. 202—203 (zaklj. 202), Ljublj. kreditna 225—265, Merkantilna 100—104, Prašedion 895 den., Kre-

ditni zavod 175—185, Strojne tovarne 95—112, Trbovlje 335 bl., Vevče 111 den., Stavbna družba 165—180.

Zagreb. Hrv. esk. 116—120, Kred., Zagreb 115—118, Ljublj. kreditna 225, Prašedion 917.50—920, Slavenska 65—66, Eskomptna 45—50, Hipobanka 66—67, Jugobanka 101.50—102.50, Sečera 495—500, Nihag 38—41, Gutmann 400—420, Slaveks 150—160, Slavonija 56—57, Trbovlje 340—350, Vevče 110, 7% invest. 77.50, vojna odškodnina 297.50—298.50.

Dunaj. Alpine 29.7500, Greinitz 14.2, Trbovlje 4.57, Hrvatska eskomptna 14.3, Leykam 17.3, Jugobanka 12.5500, Hipobanka 8.3, Gutmann 57, Mundus 88, Slavex 18.2, Slavonija 6.5500.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Bukove deske, suhe, od 2 m dolž. naprej, 25 mm od 12—30 cm šir., fco meja 520 den., jelove deske, monte, 20 mm, 25 mm med. 28 cm, 400 m³, fco meja 510 bl., testoni, 4—10, monte, fco meja 545 bl., bukova drva, 1 m dolž., suha, fco nakladalna postaja 4 vag. zaklj. 17.50. — Zito in poljski pridelki: Pšenica bačka, fco naklad. post. 270 bl., pšenica hrvatska, 76 kg. 2—3%, par. Ljubljana 282.50 bl., pšenica domača, fco Ljubljana 275 den., otrobi pšen., drobnj, fco Postojna trans. 1 vag. zaklj. 195, otrobi pšen., poldebili, fco Postojna trans. 2 vag. zaklj. 193, koruza slav., fco Prevalje 1 vag. zaklj. 227.50, koruza slav. par. Ljubljana 220 bl., oves slav., par. Ljubljana 190 bl., laneno seme, la, fco Ljubljana 550 den. — Novi Sad. Pšenica 2 vag., sremska 255, koruza 40 vagonov, bačka pariteta Egej 190, moka 2 vag. 0 g. 440. Tendence slaba.

Zgodovinska stvar je, da se mora slovenski študent zmeraj boriti z revščino. Tako je

bilo nekdanj in je še sedaj. Zato podpirajte študente in kupujte srečke »Dijaškega podpornega društva«, ki skrbi za gnotno podporo naših študentov.

NAŠE SOLSTVO.

Novo računalo. Učitelj nam poroča: Imel sem priliko, da sem si ogledal novo računalo, ki ga je konstruiral dr. Djoka Bogojević, ki je učitelj v Sarajevu in Derventi. Originalni model je poslala naša vlada na letošnjo razstavo dekorativne umetnosti in industrije v Pariz, kjer je bil sprejet kot najpopolnejše učilo za računsko-geometrijski pouk v osnovni šoli. Izumitelj pošlje računalo tudi na ljubljanski velesejem, na kar se posebno opozarja cenjeno učiteljstvo, da ne zamudi prilike ter si ogleda to novost. Bogojevićovo računalo je sestavljeno tako, da lahko služi kot prav dobro nazorilo za ves računski in geometrijski pouk, kakor tudi za pouk o dolžinski, plosčinski in telesninski meri. K računalu spada namreč obilica figur, geometričnih teles, več meterskih palic, dalje sestavljanje kocke dm³, volte mere in lična tehnika z uteži. — Za 1. razred služimo gorenji žici s kroglicami, da na njih izvedemo spojen sistem štev. vrst in štev. slik. Na 3. žici je 100 palčic (10 cm dolge lesene prizme), ki so z večjo, barvano palčico razdeljene po 10 in 10. Te nam služijo za nazoritev računanja v 2. razredu. Ker delamo s prizmami tako, da jih zavrtimo s spodnje žice na gornjo, dobimo a) številno vrsto, b) številne slike. Med žicami je tabela s predalčki za osnovne tipe štev. slik, za številke, ali tudi za črke. Čez prizme na 3. žici se da pritrditi meterska palica, katere vsaka stran ima razdelbo, ki jo baš rabimo. Pod žico s

prizmami je tabla 1 m², sestavljena iz 10 deščic, ki so 1 m dolge in 1 dm široke. Vsaka deščica je razdeljena v 10 dm², zaporedoma belo in modro barvanih, a prvi dm² je razdeljen še v cm². Za 3. razred nam predstavlja vsaka deščica 1 stotico, vsa tabla pa tisočico. Čez tablo se dajo montirati žice (10) bodisi v vodoravnem položaju — za ponazoritev množenja —, ali pa v navpičnem položaju, kar služi za določanje mestnih vrednosti dekadističnega sistema. Tvarino za 4. razred ponazorujemo s centimeterskimi, oziroma milimeterskimi prostorčki, ki dajo pojme števil do 10.000, oziroma do 1 milijona. — Tabla se da obrniti. Na drugi strani je pobarvana črno in ima v sredini pritrjena dva kazalca, s katerima se opišeta dva koncentrična kroga, tako dobimo urino ploščo, kjer se deca vadi čitati na uri in spoznavati čas ter rimske številke do 12 (2. razred). Pripominjam, da je ministrstvo prosvete z odlokom O. N. br. 8374 s 3. marcem 1924 odobrilo uvedbo tega učila v naše šole in ga priporočilo. Izumitelj razpolaga tudi s številnimi priporočili in pohvalami od strani šolskih upraviteljev. V Mariboru je model razstavljen pri zastopniku G. Ambrožu Preatoni v bivši pisarni Lasko na Aleksandrovi cesti 14, kjer se sprejemajo tudi naročila. Ceni, tovarišem učiteljem toplo priporočam, da si ga ogledajo.

Polzvedovanja.

Našel se je otroški plašček za približno 10 let starega dekca, v Mednem, Kdor ga je izgubil, naj se oglasi na Rimski cesti št. 23, prvo nadstr. Našel se je dečni plašč. Lastnik ga dobi na Češnjici pri Selcih nad Škofjo Loko v Gospodarski zadrugi.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znakmo!

ORGANIST

Reciciljanec ter absolvent Zadr. šole z večletno posojilnično prakso, išče primernega mesta. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 5545.

TESARSKI pomočnik

Želi mesta pri tesar. mojstru (najraje na Gorenjskem). — Naslov v upravi pod: 5452.

DRUŽABNIKA

Ja povečanje dobro ideje trgovine sprejemam takoj. Penudbe do 31. avgusta t. l. na Oglasi zavod Kopitar, Ljubljana, Čopova ulica 21 pod šifro: »Povečanje«.

Sprejme se starejša

kuharica

Katera bi opravljala tudi vsa hišna dela. Vpraša se v trgovini IVAN KROSELJ, Martinova cesta 15. 5451

Potrebujem

krojača

Va možko in žensko perilo, ki je dober manipulant. Plača po dogovoru. Mesto stalno. — Ponudbe z dokazilom sposobnosti in zahtevo plače na Prvo beogradsko radionico rublja i vezova v Beogradu. 5569

Drva in žaganje

bukove in hrastove odpadke od parketov in žage dostavlja na dom po znatno znižanih cenah parna žaga V. SCAGNETTI za gorenjskim kolodvorom.

Absolventinja

trgov. šole, z dobrim uspehom, išče prim. mesta pod šifro »Vestna in poštena« št. 2560 na upravo lista.

Dve dijakinji

se sprejmeta v sredini mesta na dobro domačo hrano in stanovanje. — Naslov v upravi lista pod št. 5562.

ZAHVALA.

Srčno se zahvaljujema vsem ki so se naju spomnili ob bridki izgubi naše mame. — Zahvaljujema se darovalcem krasnih vencev in mnogovrstnemu občinstvu, ki je, deloma od daleč, prišlo izkazati rajnici poslednjo čast.

Ravnatelj Ivan Avsenik in hčerka Pavla.

RUDI VIDMAR

IVA VIDMAR
roj. RAMOVŠ

poročena 24. avg. 1925

Trbovlje, Stožice pri Ljubljani, Vrhnika

Dr. Emilian Czornoocky

Mira Premk

poročena

dne 25. avgusta 1925

HUST (Češkoslovaška)

VRHNIKA (Slovenija)

Žagmajstra

z večletno prakso, specialista za rezanje bukovine, se sprejme; istotam se odda mesto lesnemu MANIPULANTU z dobro, večletno prakso. — Ponudbe na lesno izvozno družbo DOLENC-HUDOVERNIK-JAVORNIK, Ljubljana - Beethovnova 6.

Žena ali deklica

resna, redoljubna in marljiva, ki zna tudi nekoliko kuhati, se sprejme za rodbino treh članov. Postopek dober, plača mes. 500 Din. — Ponudbe naj se pošljejo na RUDAR. TRGOV. DRUŠTVO, Ruma, Srem. 5429

2 mlajša DIJAKA

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Klavir na razpolago. Cena 700 Din mesečno. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5474.

Dve MEBLOVANI SOBI

ali PRAZNI — z uporabo štedilnika, se odda mirni stranki brez otrok. Plača se eno leto naprej. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5498.

Enonadstr. HIŠO

prodam z njivo in oralom sadnega vrta v Virmazah št. 20 pri Škofji Loki, 5 min. od kolodvora. Lastnik A. KAISER, Dravljica št. 112.

POSESTVO KUPIM

do 60 oralov z vsem inventarjem ter poslopji vred. — Ponudbe ne čez 800.000 Din na »Delta-Stan«, ZAGREB, Illica 22. 5468

GOSTILNO

v najem ali na račun išče mlad zakonski par. Naslov v upravi lista pod št. 5539.

Važno za obiskovalce »Lipskega jesenskega velesejma«

od 30. avgusta do 5. septembra,

tehnični velesejem od 30. avg. do 9. sept. 1925

Znižane cene na železnih in vizum. — Za slučaj, da se javi zadostno število obiskovalcev, bodo vozili za časa velesejma direktni vagoni Zagreb — Ljubljana — Lipsko. — Prijave sprejema ter daje vsa potrebna pojasnila ČASTNO ZASTOPSTVO ZA LJUBLJANSKI OKRAJ:

Stegu in drugi — Ljubljana — Dunajska cesta

(palača Ljubljanske kreditne banke).

katere preskrbi tudi vizum ter izroča legitimacije. — Na velesejmu stalen jugoslovanski tolmač. — Lastno shajališče jugoslovanskih državljanov.

Soba se išče. — Cenjene ponudbe na upravo lista pod št. 10. 5568

ŠUPO ali podstrešje

vzamem takoj v najem. Ponudbe upravi pod »Šupa«.

DIJAK ali DIJAKINJA

se sprejme z vso oskrbo. Gospodarska cesta št. 12. I.

Električne tvornice Škodovih zavodov v Piznu.

Zastopstvo za Jugoslavijo:

Ljubljana, Selenburgova 7. hiša Jadranske banke.

Dobavljajo: najsolidnejše in naicenejše elektromotorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.

Grade: električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd. itd.

Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani!

Poset inženirja brezplačno na razpolago.

Kolodvorska restavracija Ljubljana, gl. kol.

Josip Majdič

se priporoča vsem posetnikom velesejma v Ljubljani.

Izborna kuhinja in prvovrsna vina.

Znižane cene.

Odperto vsak dan do polnoči.

Trgovske

in privatne POSLE v Franciji, kjer vsled mnogoletnega bivanja dobro pozna jezik in prilike, posreduje vestno in kulantno

JOSIP ZIBERNA

LJUBLJANA, Stari trg 34.

Lečo in fižol

kupuje FRAN POGAČNIK, Ljubljana - Dunajska c. 36.

MOTORNO KOLO

malo rabljeno, znam. »Puch« novejšega tipa, 2 HP., z 2 prestavama, prodaja za 7000 Din E. RESMAN, trgovec, Stojanci - Ptuj. 5494

JUTA

iz manufakturnega in volnenega blaga, v vsaki množini, se kupuje v skladišču »KONOPJUTA« d. d., Ljubljana, Gospodarska c. 2.

Največja zaloga in najcenejša: DVOKOLESA, motorji, otroški vozički, živali, stroji ter pneumatika. Ceniki franco. prodaja na obroke. — »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlova cesta št. 4. 5546

Hiša z gostilno

malim trgov. lokalom, gospodarsko poslopije in nekaj zemljišča na Dolenjskem, v bližini Turjaka, NAPRODAJ za 35.000 Din. — Naslov v upravi lista pod št. 5449.

ŠPAGO

DRETO in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago, dobite v skladišču »KONOPJUTA« - Ljubljana, Gospodarska c. 2.

Civiltà Cattolica

znaneštevna revija, katero izdajajo oo. jezuiti v Rimu, letniki: 1922—1924 in tekoče številke 1. 1925., se dobijo po ugodni ceni napredaj pri župnem uradu: Velike Poljane, p. Ortnick. 5464

Premog - Čebini

Wolova ulica 1. II.

Telefon št. 56.

Kupim prvovrsten la. okrogel orehov, jesenov in

HRASTOV LES

od 40 cm dalje debel, 2 m dolg; v poštev pridejo le vagonске dobave. Prosi se za obvezno ceno od kubič. metra franko vagon nalag. postaj v Sloveniji. Ponudbe na: DRAGOTIN KOROŠEC, Rečica ob Paki. 5236

Dr. Fran Marinič

zopet redno ordinira

v Mariboru, Trubarjeva ul. 11 od 9—11 in od 2—4 ure

Proda se v sredini mesta Split nad osemnajst let vodeča in vedno — zlasti od tujcev — dobro obiskana

restavracija ter hotel

II. razreda z osmimi sobami, vse s popolnim inventarjem. — Za informacije se je obrniti: RESTAVRACIJA IVANKA KLAMPFER — Split, Tvrdjeva ulica broj 7.

J. Neškudla

tvornica cerkvenih paramentov, zastav in orodja

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

vabi preč. duhovščino, cenj. društva in dr., da si ogledajo bogato razstavo cerkvenih paramentov, od priprave do najfinejših in najpopolnejših izdelave, cerkvenih in društvenih zastav, ter vsega cerkvenega orodja kakor kelihov, ciborijev itd.

Paviljon I. 584, 586, 588

na letošnjem VELESEJMU V LJUBLJANI.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovan'ja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, prodajni in kreditni vsaki vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, sače-depositi itd. itd.

Brzjavke: Kredit Ljubljana
Tel. 40, 457, 548, 805, 806